MINISTERSTVO VNÚTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
PREZÍDIUM POLICAJNÉHO ZBORU
národná kriminálna agentúra
protidrogová centrála

SPRÁVA O STAVE A VÝVOJI DROGOVEJ SCÉNY NA ÚZEMÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY ZA ROK 2020

Bratislava 2021

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

4 fluoro-MDMB-BINACA	chem. metyl 2-[[1-(4-fluorobutyl)indazole-3-karbonyl]amino]-3,3-dimetyl-butanát
5-fluro-ADB	chem. N-[[1-(5-fluoropentyl)-1H-indazol-3-yl]karbonyl]-3-metyl-D-valink, metyl ester
APAAN	chem. alfa-fenylacetoacetonitril
COREPER	Výbor stálych zástupcov rady EÚ
CND	Komisia pre narkotické látky
EMCDDA	Európske monitorovacie centrum pre drogy a drogové závislosti
EÚ	Európska únia
HaZZ	Hasičský a záchranný zbor
HDG	Horizontálna pracovná skupina pre drogy pri Rade EÚ
KEÚ	Kriminalistický a expertízny ústav
KCHL CO	chemické laboratórium Civilnej ochrany
KR PZ	Krajské riaditeľstvo Policajného zboru
LSD	chem. dietylamid kyseliny D-lysergovej
MSM	chem. metylsulonylmetán
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MZJ OHCP	mobilná zásahová jednotka odboru hraničnej a cudzineckej polície
NAKA	Národná kriminálna agentúra
OSN	Organizácia spojených národov
OR PZ	Okresné riaditeľstvo Policajného zboru
P2NP	chem. fenyl-2-nitropropén
PPÚ	pohotovostný policajný útvar
PPZ	Prezídium Policajného zboru
PZ	Policajný zbor
STU	Slovenská technická univerzita
THC	delta-9-tetrahydrocannabinol
UOU	útvar osobitného určenia

OBSAH

ÚVOD

1 DROGOVÁ SCÉNA SLOVENSKEJ REPUBLIKY Z POHĽADU JEDNOTLIVÝCH DRUHOV OMAMNÝCH A PSYCHOTROPNÝCH LÁTOK ... 7

1.1 Marihuana a jej produkty ... 7

1.2 Metamfetamín ... 12

1.3 Heroín, opiáty a opioidy ... 18

1.4 Kokaín ... 20

1.5 Syntetické drogy a nové psychoaktívne látky ... 22

1.6 Liečivá a látky s anabolickým a iným hormonálnym účinkom ... 26

1.7 Prekurzory ... 30

1.8 Organizované skupiny páchateľov ... 30

2 DROGOVÁ SCÉNA SLOVENSKEJ REPUBLIKY PODĽA REGIÓNOV ... 34

2.1 Bratislava a okolie ... 34

2.2 Západoslovenský región ... 37

2.3 Stredoslovenský región ... 40

2.4 Východoslovenský región ... 45

3 MEDZIREZORTNÁ A MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA ... 49

3.1 Horizontálna skupina pre drogy pri Rade Európskej únie ... 49

3.2 Výbor EK pre prekurzory drog ... 50

3.3 Medzinárodná spolupráca s orgánmi presadzujúcich právo ... 50

3.3.1 EUROPOL a INTERPOL ... 50

3.3.2 EUROJUST ... 51

3.3.3 Medzinárodná spolupráca ... 51

3.4 Iné legislatívne aktivity ... 52

3.4.1 Medzirezortný expertný koordinačný orgán ... 52

3.5 Projekty ... 52

3.5.1 Projekt System ... 53

3.5.2 Projekt CO3DIL ... 53

3.5.3 Projekt „Zavedenie nástrojov a metód pre boj proti drogovej a farmaceutickej kriminalite“ ... 53

3.6 Operatívna ochrana medzinárodných letísk ... 54

3.7 Preventívne aktivity ... 54

3.8 Iné ... 55

3.8.1 Odborné vyjadrenia ... 55

3.8.2 Dotazníky a iné štatistické údaje ... 55

ZÁVER

PRÍLOHY

ÚVOD

Ochorenie covid-19 výrazne ovplyvnilo stav spoločnosti na individuálnej, národnej aj globálnej úrovni nielen z hľadiska ochrany zdravia, ale aj v oblasti ekonomiky, medziľudských vzťahov a komunikácie, vedy a vzdelávania, dopravy atď. Priebeh ochorenia v jednotlivých krajinách ako aj prijaté opatrenia zásadným spôsobom ovplyvňujú celú spoločnosť vo všetkých sférach verejného života.

Na konci roku 2020 upozorňovali odborníci na závislosti na prudko sa zvyšujúci nárast počtu závislých osôb. Okrem zvyšujúcej sa spotreby alkoholu a tabakových výrobkov rastie počet osôb zo skupiny nelátkových závislostí, napr. závislých na počítačových hrách a pod. Alarmujúci je fakt, že tento typ závislosti postihuje už aj skupinu detí a mládeže.

Podľa EMCDDA zmeny súvisiace s užívaním alkoholu sa týkali najmä častejšieho pitia, pitia väčšieho množstva a pitia osamote. V niektorých prípadoch bolo zvýšené užívanie alkoholu spojené so zvýšeným používaním liekov na predpis. Motivácie pre zvýšené užívanie týchto dvoch látok zahŕňali zvládanie úzkosti, depresie a abstinenčných príznakov spojených so zníženou dostupnosťou iných drog.[1]

Hoci opatrenia prijaté v súvislosti s ochorením covid-19 v prvej fáze znížili dostupnosť omamných a psychotropných látok, v druhom polroku konzumenti a páchatelia zmenili svoje osvedčené postupy a správanie. Mnohí konzumenti sa pri zaobstarávaní zakázaných látok zamerali na rôzne komunikačné technológie, kuriérske a poštové služby.

Zásadný vplyv v boji proti tomuto fenoménu má najmä činnosť orgánov presadzujúcich právo, rýchlosť a sila presadzovaných legislatívnych úprav. Je potrebné si uvedomiť, že tzv. „čierny trh“ vo vzťahu k akejkoľvek komodite alebo službe je podstatne pružnejší ako jeho legálny náprotivok, najmä z dôvodu, že nie je limitovaný zákonnými legislatívnymi úpravami o obchode a napriek rôznym opatreniam ani hranicami štátov, nie je zaťažený daňovými ani inými odvodmi a nepodlieha žiadnej priamej kontrole štátnych orgánov.

Pre ilustráciu veľkosti „drogového čierneho trhu“ v EÚ dávame do pozornosti štatistiky EMCDDA publikované v Správe o drogovej scéne v EÚ za rok 2019.Zo správy je zrejmé, že v tomto roku iba organizované skupiny obchodovali s drogami v celkovej

[1]EMCDDA:2020. *Impact of COVID-19 on patterns of drug use and drug-related harms in Europe*. Lisabon: EMCDDA, 2020. 27 s. ISBN: 978-92-9497-494-5

minimálnej hodnote 30 miliárd Eur (!).[2] Pre porovnanie, rozpočet Európskej únie na rok 2019 bol schválený na úrovni 165,8 miliardy Eur. Nelegálny obchod s omamnými a psychotropnými látkami a prekurzormi len v rámci Európskej únie predstavuje ročne minimálne 18% celého rozpočtu EÚ.

V nasledujúcich kapitolách bude analyzovaná drogová scéna Slovenskej republiky v roku 2020 tak z pohľadu zneužívania konkrétnych druhov omamných a psychotropných látok, liekov, anabolík a prekurzorov, ako aj z pohľadu regiónov kde bola s týmto spojená trestná činnosť páchaná. Priestor bude venovaný aj problematike pôsobenia organizovaných a zločineckých skupín na území SR a analyzované budú aj opatrenia uskutočnené zložkami Policajného zboru na národnej aj medzinárodnej úrovni.

[2]Europol: 2019. EU Drug Market Report 2019. Haag: 2019. s 260. ISBN: TD-04-19-774-EN-C

1 DROGOVÁ SCÉNA SLOVENSKEJ REPUBLIKY Z POHĽADU JEDNOTLIVÝCH DRUHOV OMAMNÝCH A PSYCHOTROPNÝCH LÁTOK

Hoci v porovnaní s predchádzajúcim obdobím v roku 2020 nenastali výraznejšie zmeny v preferenciách užívateľov omamných a psychotropných látok na Slovensku, nemalou mierou ovplyvnilo drogovú scénu ochorenie covid-19 a opatrenia prijaté na zamedzenie jeho šírenia.

Naďalej je medzi konzumentmi vysoký záujem o marihuanu a jej produkty. Taktiež stúpa dopyt po metamfetamíne. Časť konzumentov, predovšetkým s vyššími a stabilnejšími finančnými príjmami, sa orientuje aj na kokaín. Hoci medzi konzumentmi bol naďalej zaznamenaný pokles záujmu o heroín z dôvodu nízkej kvality látky dostupnej pre užívateľa, aj v roku 2020 rastie záujem drogovo závislých osôb o syntetické opiáty a opioidy. Nezákonné aktivity spojené s novými psychoaktívnymi látkami, anabolickými steroidmi, látkami s anabolickým a iným hormonálnym účinkom ako aj liekmi, sa taktiež prejavili v ponuke látok dostupných na drogovej scéne.

1.1 Marihuana a jej produkty

Dlhodobé monitorovanie drogovej scény v minulosti ako aj v roku 2020 potvrdilo fakt, že najpopulárnejšou omamnou a psychotropnou látkou z pohľadu spotreby na Slovensku bola a napriek všetkým opatreniam ostáva marihuana. Na slovenskom trhu s omamnými a psychotropnými látkami pochádza z dvoch zdrojov:

- importom zo zahraničia,
- pestovaním páchateľmi na území Slovenska indoorovým alebo outdoorovým spôsobom.

Podobne ako v minulosti, aj v priebehu roku 2020 boli odhalené a dokumentované viaceré prípady dovozu marihuany zo zahraničia, predovšetkým z Českej republiky. V prvom štvrťroku a počas obdobia otvorených hraníc najmä v lete, sa importom marihuany na Slovensko zaoberali osoby študujúce, pracujúce alebo žijúce v Českej republike, kde si drogu zadovážili a následne ju importovali na Slovensko. Množstvo dovážanej látky sa líši od

množstiev pre vlastnú potrebu až po dovoz väčšieho množstva určeného na predaj väčšiemu počtu osôb.

Uzavretie hraničných priechodov medzi oboma krajinami a sprísnené kontrolné opatrenia súvisiace s ochorením covid – 19 pri vstupe a výstupe z oboch krajín skomplikovali dovoz marihuany na územie SR. Do dovozu marihuany na naše územie sa tak zapojili aj tzv. „pendleri“, t.j. osoby s pobytom na území SR, avšak zamestnané a pracujúce v ČR.

Podľa zistených operatívnych informácií si niektorí páchatelia za týmto účelom zabezpečovali falošné potvrdenia od zamestnávateľov pôsobiacich v ČR a iné doklady potvrdzujúce, že sú „pendlermi“. Taktiež boli získané informácie, že dovozom do SR sa zaoberali aj vodiči zabezpečujúci zásobovanie tovarom zo zahraničia.

Keďže k uzavretiu hraničných prechodov počas 1. štvrťroka prišlo pomerne náhle, konzumenti neboli pripravení na dlhšiu nedostupnosť marihuany dovážanej zo zahraničia. Následne však začali zneužívať informačné a komunikačné technológie, prostredníctvom ktorých si drogu objednávali. Dovoz na naše územie zabezpečovali už spomínaní „pendleri“ alebo kuriérske a poštové služby.

Na ďalšiu vlnu opatrení a prípadné uzatvorenie hraníc sa páchatelia ako aj drogovo závislé osoby pripravili a zamerali sa na pestovanie marihuany priamo na území SR.

Indoorové pestovanie marihuany sa najčastejšie uskutočňovalo v bytoch (viď obr. 1a) alebo rodinných domoch, avšak boli získané aj operatívne informácie o pestovaní v iných objektoch, napr. na internátoch, v garážach a pod. Išlo predovšetkým o pestovanie pre vlastnú alebo komunitnú potrebu menších množstiev. V obci Čukalovce, okres Snina bolo zaistené v rodinnom dome zariadenie na indoorové pestovanie marihuany. Policajti OR PZ Snina počas domovej prehliadky zaistili 15 ks rastlín marihuany vysokých 150 cm a zariadenie na jej pestovanie (viď obr. č.1 b).

a.

b.

Obr. č.1: Pestovanie marihuany v rodinných domoch a bytoch[3]

[3]OR PZ Prešov a OR PZ Snina

V prípade pestovania menších objemov marihuany páchatelia využívali aj tzv. stany. Časť priestoru v miestnosti oddeľovali tkaninou, pod ktorou rastliny pestovali. Zalievanie, zavlažovanie a ďalšie aktivity týkajúce sa pestovania vykonávali manuálne.

Páchateľ z Veľkého Krtíša si prostredníctvom internetu zakúpil set skladajúci sa z boxu z celtoviny určený na pestovanie rastlín spolu s teplomerom, vlhkomerom, LED osvetlením, zvlhčovačom ako aj ďalším vybavením určeným na vytvorenie vhodných podmienok pre pestovanie rastlín konope. Súčasťou setu bol aj ventilátor a pachový filter určený na prekrytie typického zápachu pestovaných rastlín. Predpestované semená konope si taktiež zadovážil v internetovom obchode. Zariadenie, tzv. „growbox“ umiestnil na povale rodinného domu. Pri realizácii policajti OR PZ Veľký Krtíš zaistili nielen zariadenie na pestovanie marihuany, ale aj 6 ks rastlín .

Obr. č.2: Growbox na pestovanie marihuany vo Veľkom Krtíši[4]

V niektorých prípadoch využili páchatelia možnosť pestovať odrody rastlín s výškou nad 180 cm v skleníkoch. Tieto odrody umožňujú pestovateľom dosiahnuť vyšší objem sušiny s obsahom THC pri menšom počte rastlín. V obci Potônske Lúky v okrese Dunajská Streda dvaja páchatelia pestovali v skleníku pri rodinnom dome rastliny konope s výškou nad 200 cm. Počas realizácie v rámci akcie „Farma“ policajti OR PZ Dunajská Streda zaistili zbrane, semená konope, zariadenie na pestovanie a 11 ks vypestovaných rastlín. Okrem pestovania marihuany sa dvojica páchateľov zaoberala aj nedovoleným ozbrojovaním a obchodovaním so zbraňami.

[4]OR PZ Veľký Krtíš

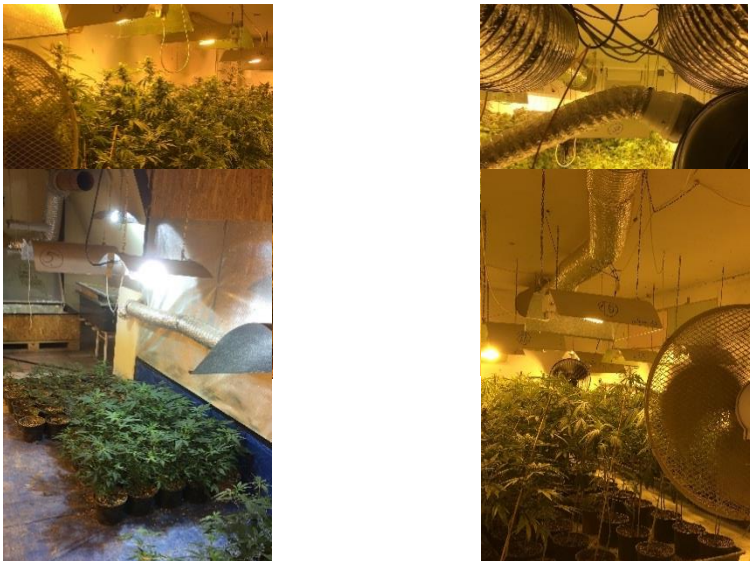
Obr. č. 3: Pestovanie rastlín konope v skleníku v obci Potônske Lúky[5]

V prípade pestovania väčšieho množstva rastlín, napr. vo forme priemyselnej pestiarne (nad 250 ks rastlín[6]), využívali páchatelia viac miestností v objekte. Činnosti týkajúce sa pestovania prebiehali poloautomatizovane, alebo boli úplne automatizované. Potrebnú technológiu si páchatelia obstarávali v obchodoch so záhradkárskym vybavením. Semená alebo malé priesady požadovaných vlastností (odroda, obsah THC, odolnosť voči chorobám a pod.) zakupovali prostredníctvom internetu.

Policajti NAKA PPZ odhalili pestiareň marihuany v obci Malá Iža v okrese Komárno, ktorú si páchateľ zriadil v dvoch budovách umiestnených na spoločnom pozemku. Minimálne od marca 2019 do septembra 2020 v nich spolu so spolupáchateľom pestovali rastliny konope, ktoré následne sušili a distribuovali. Počas realizácie bolo pri domových prehliadkach okrem zariadenia na pestovanie konope zaistených 1054 ks rastlín konope v rôznych vývojových štádiách ako aj 2 510,82g sušiny v hodnote 7 129,20 EUR (viď obr. č.4).

[5]OR PZ Dunajská Streda

[6]Pestiareň – zariadenie, resp. objekt alebo priestor na pestovanie marihuany. Podľa množstva rastlín sú rozlišované pestiarne malé do 50 ks rastlín, stredné 50-250 ks rastlín, priemyselné – nad 250 ks rastlín.

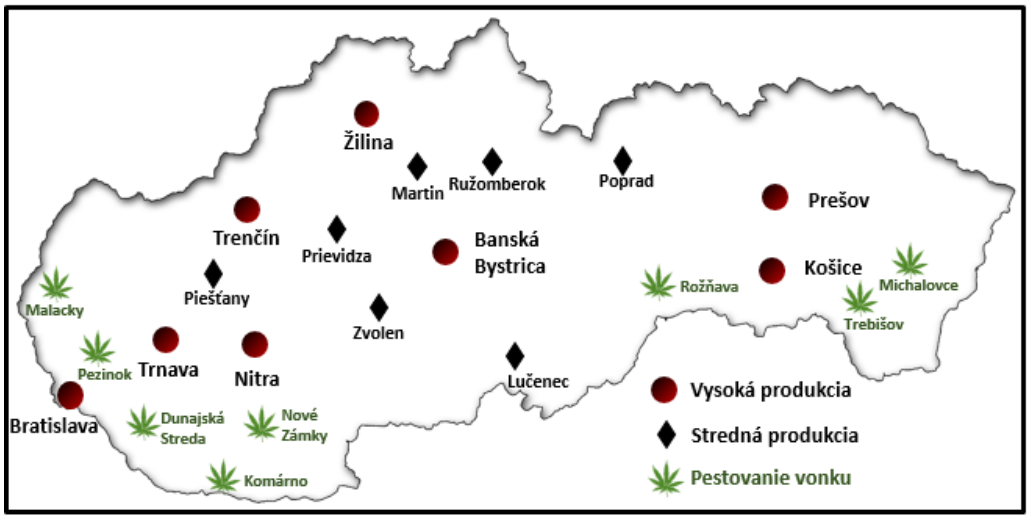

Obr. č.4: Pestiareň marihuany v obci Malá Iža[7]

Prípady pestovania marihuany vo vonkajších priestoroch boli podobne ako v predchádzajúcich rokoch odhaľované na celom území Slovenska. Páchatelia si zadovážili najčastejšie prostredníctvom internetu druhy marihuany špeciálne vyšľachtené na outdoorové pestovanie a vysádzali ich v záhradách v blízkosti svojho bydliska. V prípade pestovania väčšieho množstva rastlín si políčka umiestňovali v miestach ďalej od obydlí. Dôvodom ukrývania a umiestňovania políčok mimo obývaných častí je výška rastlín v štádiu vegetačnej zrelosti (keďže dorastajú do výšky 1,5 – 3m) a ich typická aróma, resp. zápach v štádiu kvitnutia. V obci Žiar nad Hronom páchateľ vysadil rastliny konope neďaleko svojho obydlia, pričom na pozemku pestoval aj zeleninu ako formu maskovania pred ostatnými obyvateľmi. Podobné políčka boli nájdené napríklad neďaleko obce Poproč, v záhradkárskej lokalite Zdoba a inde.

Opatrenia spojené s ochorením covid-19 sa odrazili v spôsobe konzumácie a distribúcie omamných a psychotropných látok. V minulosti bola konzumácia marihuany rozšírená na diskotékach, v kluboch, baroch. Dlhodobé uzavretie týchto podnikov, v prípade mnohých spojené s ukončením činnosti, spôsobilo presun konzumácie najmä rekreačných užívateľov do bytov a rodinných domov, chát a pod.

[7] odbor Západ NAKA PPZ

Graf č.1: Pestovanie marihuany v roku 2020 na území SR[8]

Veľkú skupinu konzumentov marihuany tvoria študenti, predovšetkým vysokých škôl, ktorí v súvislosti s prechodom na dištančné vzdelávanie museli opustiť internáty a vrátili sa domov, pričom poväčšine nadviazali kontakty aj s lokálnymi distribútormi. Zníženie objemu školských povinností, v mnohých prípadoch aj zánik pracovných a iných mimoškolských aktivít, vytvorilo množstvo voľného času pre týchto konzumentov. Odborníci na liečbu drogových závislostí upozorňujú, že práve v tomto období mnohí konzumenti prechádzajú z rekreačnej formy užívania na pravidelnú a vytvárajú sa u nich závislosti, často kombinované so závislosťou na alkohole, cigaretách alebo informačných a komunikačných technológiách.

Operatívne informácie naznačovali, že k prvému kontaktu s marihuanou dochádza vo veku 12-14 rokov, avšak najčastejšie vo veku 17-18 rokov alebo pri nástupe na vysokú školu a taktiež, že maloleté osoby sú zneužívané na distribúciu omamných a psychotropných látok v sociálne znevýhodnených skupinách obyvateľstva. Tu sa aj vyskytuje najnižší vek konzumentov, predovšetkým v oblastiach južného a východného Slovenska.

1.2 Metamfetamín

Metamfetamín patril na Slovensku v roku 2020 spolu s marihuanou medzi najčastejšie zneužívanú omamnú a psychotropnú látku. Pochádzal najmä z dvoch zdrojov:

- z výroby v laboratóriách s rôznym stupňom vybavenia a produkcie,
- z dovozu z Českej republiky.

[8]PDC NAKA PPZ

Zdrojom metamfetamínu dostupného na Slovensku bol metamfetamín vyrobený a importovaný z Českej republiky. Kuriérmi boli nezriedka študenti pochádzajúci zo všetkých regiónov Slovenska študujúci na niektorej z českých vysokých škôl.

Opatrenia na hraniciach spojené s ochorením covid-19 spôsobili aj na prelome 1. a 2. štvrťroku 2020 čiastočný nedostatok českého metamfetamínu u nás. Hoci v Českej republike bol metamfetamín pomerne jednoducho dostupný, problémom bol jeho dovoz na Slovensko. Podobne ako v prípade marihuany sa do jeho importu zapojili tzv. „pendleri“, vodiči zásobovania a iní. Objednávanie a distribúcia metamfetamínu sa tiež presunula do on-line priestoru, pričom na dovoz boli zneužívané poštové a kuriérske služby.

Keďže dopyt po metamfetamíne medzi konzumentmi stúpal, dochádzalo najmä v období uvoľnenia opatrení k zvyšovaniu objemu výroby v rámci jedného výrobného cyklu, komercionalizácii produkcie a distribúcie ako aj k zvyšovaniu aktivít organizovaných skupín páchateľov.

Na Slovensko taktiež prichádzali „skúsenejší“ českí „variči“, ktorí tu z pripravených látok uvarili vysoko kvalitný metamfetamín vo väčšom množstve. Často krát bola časť pripraveného objemu drogy určená ako odmena pre nich, t.j. drogu pripravenú na Slovensku následne previezli a distribuovali v Českej republike.

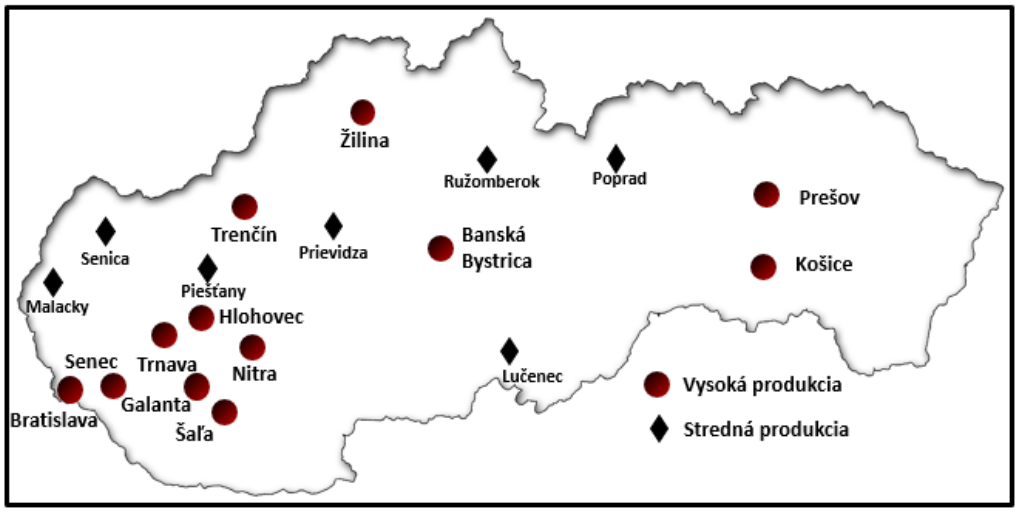
Na Slovensku sa metamfetamín vyrábal:

- v malých, tzv. „kuchynských“ laboratóriách s produkciou do 100 cm^3 na jeden výrobný cyklus,
- v stredných laboratóriách s produkciou nad 100 dm^3 na jeden výrobný cyklus,
- v prenosných laboratóriách, ktoré sú pravidelne sťahované do iného objektu.

Vzhľadom na obmedzenia sa mnohí konzumenti začali orientovať aj na domácu výrobu metamfetamínu v malých kuchynských laboratóriách. Väčšina malých laboratórií bola vybavená jednoduchým zariadením, často bežne dostupným v predajniach s domácimi potrebami a pod. Výrobná produkcia takéhoto laboratória bola jednorazovo pomerne nízka a určená pre potrebu úzkej komunity užívateľov. K výrobe však dochádzalo častejšie.

Kvalita výsledného produktu závisela od použitého drogového prekurzoru, najčastejšie získaného z voľne predajných liekov od rôznych výrobcov, napr. značiek ako Modafen, Trifed, Clarinase Repetabs a pod. ako aj dodržania technologického postupu, látky použitej na riedenie a schopností „variča“. Avšak dostupné lieky slúžiace ako zdroj prekurzoru efedrín resp. pseudoefedrín často nezákonne dovážané zo zahraničia, sa stali vo väčšom množstve nedostupné. Z tohto dôvodu sa „variči“ orientovali na rôzne náhrady. Nedodržanie výrobných

postupov, používanie rôznych náhrad ako aj chyby v postupe, viedli ku viacerým nehodám spojeným s poškodením majetku alebo zdravia prítomných osôb.

Graf č.2: Výroba metamfetamínu v roku 2020 na území SR [9]

Na výrobu metamfetamínu vo väčších objemoch sa orientovali najmä organizované skupiny páchateľov. Rok 2020 však čiastočne obmedzil aktivity týchto skupín. Jedným z dôvodov bol aj fakt, že na výrobu metamfetamínu sa používal ako drogový prekurzor najmä čistý efedrín alebo lieky s vysokým obsahom efedrínu dovážané vo forme tabliet alebo v práškovej forme z Poľska, prípadne z Turecka. Najčastejšie išlo o tablety Cirrus a Sudafed, prípadne Rinasek. Taktiež bol odhalený prípad výroby prekurzorov u nás (viď kap. 1.7).

Na prípravu 1 kg metamfetamínu je potrebných približne 1,2-1,6kg pseudoefedrínu, v závislosti od použitého liečiva.

Páchatelia v prípade produkcie väčších objemov rozdelili výrobu do cyklov:

- čistenie prekurzoru a prefiltrovanie do vodného roztoku,
- zapracovanie prekurzoru do toluénu,
- pridanie ďalších látok (jód, fosfor, zásadité látky),
- spracovanie do kryštalickej formy,
- čistenie, riedenie, sušenie a váženie hotovej drogy.

V snahe predísť odhaleniu „varič“ zvyčajne delil výrobu do vyššie uvedených cyklov. Po ukončení každého cyklu sa laboratórium sťahovalo na iné miesto. Týmto spôsobom páchatelia dokázali vyrobiť až niekoľko kg metamfetamínu pri jednom vare s koncentráciou účinnej látky až do 80% (viď tab. č. 6).

[9]PDC NAKA PPZ

V obci Krásno si manželský pár zadovažoval v bližšie nezistených lekárňach v mestách Partizánske, Topoľčany, Bánovce nad Bebravou, Nitra, Prievidza, Piešťany, liečivo Nurofen. Niekoľkokrát poverili nákupom liečiva aj ďalšieho spolupáchateľa. Následne na dvore prislúchajúcemu k rodinnému domu manželov v obci Krásno, manželia vyrábali drogu pervitín (metamfetamín). Od marca do júla 2020 viackrát požiadali ďalšieho spolupáchateľa o uschovanie chemikálií a predmetov na výrobu drog v rodinnom dome v obci Krásno, v ktorom býval. Manželia opakovane po predchádzajúcom telefonickom dohovore, dohovore prostredníctvom sms správ resp. správ messangeru, predávali metamfetamín v rodinnom dome drogovo závislým osobám z okolia. Počas domovej prehliadky boli u spolupáchateľa nájdené aj plastové predmety, v ktorých prechovával marihuanu.

Obr. č.5: Chemikálie určené k výrobe metamfetamínu a predmety používané pri distribúcii[10]

Operatívne informácie získané policajtmi v roku 2019 naznačovali, že aj na území Slovenska pôsobia skupiny páchateľov, ktoré spolupracovali s členmi svojej skupiny pôsobiacimi v zahraničí alebo so zahraničnými skupinami. V týchto prípadoch bol modus operandi sofistikovanejší. Na zastieranie svojich nelegálnych aktivít tieto skupiny využívali širokú škálu prostriedkov v oblasti využívania informačných a komunikačných technológií, prenájom nehnuteľností, organizácie práce ako aj procesu prepravy, výroby a pod.

V máji 2020 boli na území SR zaistené pontóny, ktoré v 2 kovových nádržiach obsahovali 1.498,91kg metamfetamínu s koncentráciou 78% v celkovej hodnote 290.228.776 – 1.169.148.240,- EUR. Páchatelia spolu s ďalšími, dosiaľ nestotožnenými osobami, ako členovia medzinárodnej organizovanej zločineckej skupiny pricestovali v auguste 2019 na naše územie, aby formálne založili obchodnú spoločnosť s konateľom, občanom Maďarska. Účelom využitia občana Maďarska, ktorý nemal žiadne informácie o aktivitách firmy, bolo zakryť osoby pôsobiace v pozadí tejto spoločnosti a v prípade trestnoprávnej zodpovednosti,

[10] odbor kriminálnej polície KR PZ Banská Bystrica

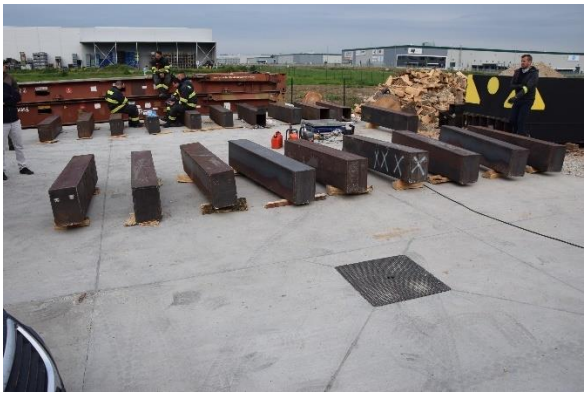
či už právnickej alebo fyzickej osoby, nechať niesť zodpovednosť za konanie v mene firmy práve túto účelovo dosadenú osobu.

Páchatelia v mene konateľa firmy objednali od mexickej spoločnosti so sídlom v meste Cancún prepravu 2 kovových nádrží do mesta Rijeka v Chorvátsku. Po vyložení v Rijeke zabezpečili páchatelia, opäť v mene slovenskej spoločnosti – objednávateľa, prepravu nádrží do colného skladu v Nitre, kde bol v nádržiach nájdený metamfetamín.

Obrázok č.6: Zaistené kovové nádrže ukrývajúce 1 498,91kg metamfetamínu [11]

Obr. č.7: Úkryt metamfetamínu v nádrži [12]

Na komunikáciu medzi členmi skupiny využívali páchatelia rôzne kódované komunikačné aplikácie v mobilných telefónoch, internet a pod.

[11] odbor Západ NAKA PPZ
[12] odbor Západ NAKA PPZ

Organizátori dovozu boli v spolupráci so zahraničnými protidrogovými zložkami zadržaní a v súčasnosti pokračuje vyšetrovanie tejto medzinárodnej zločineckej skupiny pôsobiacej nielen na Slovensku, ale aj v Európe, Mexiku a iných krajinách.

Ako vyplýva z analýzy vzoriek spracovaných KEÚ PPZ, metamfetamín býval riedený kreatínom, prípadne liečivami používanými nielen v humánnej, ale aj veterinárnej medicíne. Analýzy naznačovali používanie voľne dostupných doplnkov výživy pre športovcov určených na prevenciu poranení kĺbov a regeneráciu, prípadne veterinárnych liekov určených na liečbu ochorení kĺbov u zvierat. Koncentrácia účinnej látky závisela najmä od použitého prekurzoru, kvality ďalších použitých látok ako aj skúseností „variča".

Vyskytli sa však aj prípady, keď boli získané aj informácie o výskyte tzv. modrého metamfetamínu, t.j. látky s účinkami ako metamfetamín, avšak s modrým sfarbením. V súčasnosti KEÚ PPZ zisťuje, či ide o novú psychoaktívnu látku alebo bol pri riedení použitý nový druh látky spôsobujúci takéto sfarbenie.

Aj v roku 2020 boli policajtmi získané informácie o aktivitách páchateľov, ktorí sa okrem výroby a distribúcie metamfetamínu zaoberali napríklad zabezpečovaním prekurzorov, pestovaním a distribúciou marihuany, kokaínu a pod. Niektoré skupiny sa zameriavali nielen na drogovú trestnú činnosť, ale aj nezákonné obchodovanie so zbraňami alebo majetkovú trestnú činnosť. Aj v Slovenskej republike sa takto prejavil globálne pozorovaný multi-komoditný prístup organizovaných skupín páchateľov.

Charakteristickým, takpovediac už klasickým spôsobom distribúcie metamfetamínu bola jeho preprava v úkrytoch motorových vozidiel. Nezriedka páchateľ zakúpil drogu v množstve väčšom ako pre vlastnú spotrebu a následne časť z nej rozpredal ďalším odberateľom.

Obr. č.8: Metamfetamín a úkryty v automobile [13]

[13] odbor Kriminálnej polície KR PZ Trnava

V roku 2020 bolo zaznamenaných niekoľko prípadov vymykajúcich sa tradičným cestám pašovania metamfetamínu, napr. bol zadržaný páchateľ dovážajúci metamfetamín z Ukrajiny na územie SR pre užívateľov na Slovensku, resp. bola na hraničnom prechode Vyšné Nemecké zadržaná osoba z Prievidze prevážajúca 3kg metamfetamínu opačným smerom, t.j. na Ukrajinu.

Platby boli vykonávané najmä hotovostne, občas. využitím napr. paysafecard.

Páchatelia, podobne ako v prípade marihuany, pri distribúcii využívali prekrytie tváre rúškom, prípadne iným spôsobom si zakrývali dolnú polovicu tváre. Taktiež využívali slnečné okuliare, rôzne čiapky a kapucne na sťaženie identifikácie. Konzumácia metamfetamínu sa presunula do uzavretých priestorov domov, bytov a pod., nakoľko verejne prístupné miesta ako napr. reštaurácie boli väčšiu časť roka v rámci opatrení v súvislosti s ochorením covid-19 zatvorené. Informácie získané operatívno – pátracou činnosťou naznačovali, že odberateľmi a konzumentmi boli aj osoby mladšie ako 18 rokov.

1.3 Heroín, opiáty a opioidy

Trestná činnosť v súvislosti s distribúciou heroínu bola aj v roku 2020 na území Slovenska páchaná organizovanými skupinami, ktoré sa často orientovali aj na nezákonné obchodovanie s inými omamnými a psychotropnými látkami, najmä metamfetamínom. Pri obchodovaní s heroínom vo väčších objemoch zohrávalo Slovensko úlohu skôr tranzitnej a nie cieľovej krajiny. Dôvodom nízkeho záujmu užívateľov o heroín bola tiež aj jeho nízka kvalita pri pouličnom predaji (viď tab. č. 6).

Dlhodobý pokles záujmu konzumentov o heroín odráža nástup generácie konzumentov, ktorí uprednostňujú látky so stimulujúcim efektom a minimálne invazívny spôsob užívania, t.j. tablety perorálne, šnupanie, fajčenie a pod.

Aj v roku 2020sa na nelegálnych aktivitách spojených s distribúciou od dodávateľa k užívateľovi podieľali majoritne páchatelia rómskeho etnika. Podobne ako pri predaji metamfetamínu, díleri heroínu využívali pri odovzdávaní omamnej a psychotropnej látky tzv. „mŕtve schránky“.

Vo všeobecnosti je možné konštatovať, že aj na Slovensku:

- záujem konzumentov o heroín je nízky,
- kvalita heroínu dostupného na ulici je veľmi nízka (spravidla obsahuje iba 3 až 5% účinnej látky v dávke).

Heroín distribuovaný na Slovensku bol už počas dovozu viackrát riedený kofeínom alebo paracetamolom. Zriedkavejšie bol zaznamenaný aj výskyt iných prísad, podľa ktorých dávka získala konečné sfarbenie. Táto skutočnosť by mohla vysvetľovať aj nízke percento účinnej látky v dávke a tým aj znížený vplyv drogy na organizmus konzumenta.

V roku 2020 bol medzi užívateľmi opiátov zaznamenaný naďalej rastúci záujem o lieky s obsahom opiátov, napr. Tramadol, Tramal, TramadolRetard a TramalRetard a náplastí s obsahom fentanylu, ktoré sú určené na potlačenie strednej až silnej bolesti a pod. Uvedené lieky sú dostupné iba na základe špeciálneho lekárskeho predpisu (tzv. „recept s modrým pruhom“).

Záujem o vyššie uvedené lieky sa však zvyšuje aj medzi osobami, ktoré nie sú závislé na omamných a psychotropných látkach. Opatrenia uplatňované v súvislosti s ochorením covid-19 navodzujú ťažké životné situácie s výrazným nárastom depresií, úzkostných porúch a pod. Odborníci na drogové závislosti nielen u nás, ale aj v zahraničí upozorňujú na riziko, že táto situácia môže viesť k nárastu počtu závislých na liekoch.

Policajtmi OR PZ Košice boli zadržané osoby, ktoré na základe falšovaných lekárskych predpisov zaobstarávali v rôznych lekárňach lieky Tramabene, Diazepam, Ketonal Forte, FrontinNeurol, Zolpiden a pod. Zakúpené lieky následne odpredávali drogovo závislým osobám.

Ďalšími zneužívanými látkami boli opioidné analgetiká, napr.: morfín alebo liečivá s obsahom fentanylu. Fentanyl je syntetický opioid používaný od 60. rokov 20. storočia ako analgetikum na potlačenie bolesti. Používa sa u ľudí s chronickou bolesťou a u onkologických pacientov. Obdobne ako lieky s obsahom opiátov a opioidov, tieto liečebné prípravky sú legálne dostupné len na základe osobitne evidovaného lekárskeho predpisu s tzv. „modrým pruhom“. Farmaceutické firmy vyrábajú prípravky, kde sa účinná látka fentanyl dostáva do organizmu vo forme tabliet, injekčného roztoku, nosového spreja alebo pomocou transdermálnych náplastí, ktoré sú vhodné pri legálnom užívaní pre všetkých pacientov s chronickou bolesťou. Drogovo závislé osoby získavajú náplasti rôznym spôsobom, napríklad:

- krádežami zo zdravotníckych zariadení,
- zo zdravotníckeho odpadu,
- nákupom od osôb (pozostalých) po pacientovi užívajúcom liečivá s obsahom fentanylu a pod.,

- z použitých náplastí od osôb užívajúcich fentanylové náplaste v rámci onkologickej liečby (vytipujú si osoby v čakárňach alebo pri nákupe v lekárni a následne ich sledujú k bydlisku, kde prehrabávajú odpadky).

Niektorí užívatelia náplasť:

- lepia na podnebie,
- lepia, resp. vkladajú na jazyk alebo pod jazyk,
- žujú,
- aplikujú injekčne.

Ako konzumenti heroínu a opiátov boli identifikované predovšetkým osoby dlhodobo závislé na užívaní omamných a psychotropných látkach. Nezriedka boli alebo sú títo konzumenti zaradení do substitučnej liečby v centrách pre liečbu drogových závislostí. Problémom však zostáva, že napriek prísnym kontrolným opatreniam v týchto centrách tieto osoby zneužívajú liek Suboxon, ktorý im je predpísaný a zaoberajú sa jeho nezákonným predajom drogovo závislým osobám.

1.4 Kokaín

Obchodovanie s kokaínom na území Slovenska bolo aj v roku 2020 aktivitou organizovaných skupín ako aj menších skupín jednotlivcov užívajúcich kokaín.

Importovaný kokaín pochádzal z Holandska alebo Belgicka a koncentrácia sa pohybovala na úrovni cca 80% účinnej látky. Hoci z pohľadu slovenských odberateľov išlo o veľké zásielky v objeme 1-2kg, v porovnaní s odberateľmi z iných krajín (Nemecko, Španielsko a iné) išlo o malé množstvá.

Dovoz kokaínu na územie Slovenska prebiehal spravidla sprostredkovane cez kontaktnú osobu, resp. distribútora z krajín Južnej Ameriky. Najčastejšie zo Slovenska vycestoval kuriér, ktorý tovar v niektorej z krajín schengenského priestoru zaplatil, prevzal a ukrytý doviezol na územie Slovenska, kde bol následne kokaín riedený, rozdelený na menšie dávky a distribuovaný. Odber bol vopred zabezpečený.

V menších skupinách konzumentov sa na dodávaný tovar poskladali finančnými čiastkami členovia skupiny a dodaný tovar bol určený pre ich vlastnú spotrebu. Organizované skupiny páchateľov mali vopred zabezpečený odber ďalšími distribútormi.

Uzatváranie hraníc medzi jednotlivými štátmi počas 1. a 2. štvrťroku 2020 spôsobilo problémy aj pri importe kokaínu zo zahraničia na územie SR. Avšak aj v tomto prípade sa

konzumenti a väčší odberatelia preorientovali na využívanie informačných a komunikačných technológií ako aj rôznych alternatívnych spôsobov platieb, napr. paysafecard a pod.

Dávka kokaínu pre konečného spotrebiteľa - konzumenta v Slovenskej republike sa pohybovala v cenovom rozmedzí 60-120 EUR/g, pričom koncentrácia kokaínu bola cca 20 až 40%. Kokaín bol riedený najčastejšie karnitínom, ale aj inými doplnkami výživy.

Policajti NAKA PPZ zadržali pri akcii „Veža“ štyri osoby, ktoré zabezpečovali dovoz kokaínu zo zahraničia a jeho distribúciu v Bratislavskom a Nitrianskom kraji. Hlavný organizátor, na ktorého je vydaný medzinárodný zatýkací rozkaz, zabezpečoval dovoz kokaínu z Holandska. Ďalšie štyri osoby sa zaoberali dávkovaním a distribúciou kokaínu na západnom Slovensku a v Bratislave.

Obr. č. 9: Akcia „Veža“ – zaistený kokaín a marihuana[14]

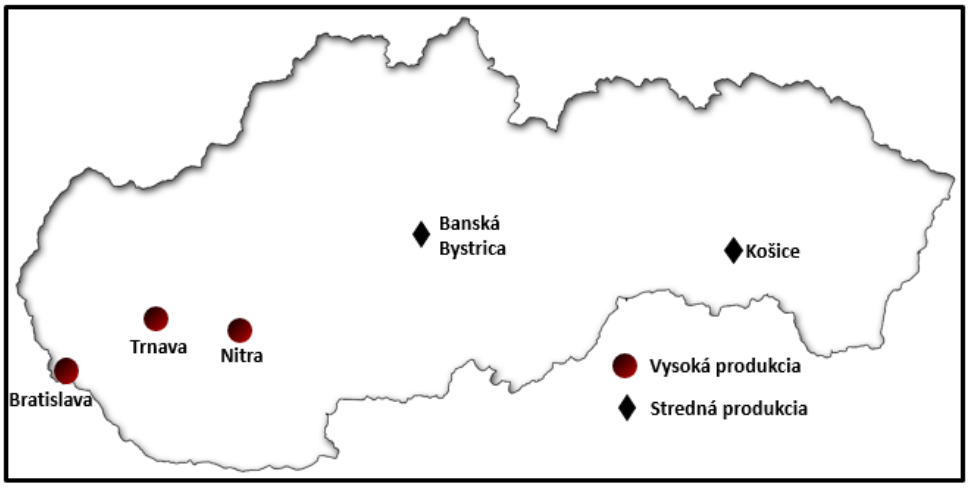
V rámci medzinárodnej spolupráce bola policajtmi NAKA PPZ odhalená skupina páchateľov, ktorá dovážala kokaín na územie SR a ČR zo Španielska a Portugalska. Trestná činnosť členov skupiny bola monitorovaná na území Slovenska. Avšak páchateľom sa podarilo odhaliť, že sú predmetom operatívneho záujmu príslušníkov PZ. Následne sa presunuli na územie ČR, kde boli spolu s ďalšími členmi skupiny pôsobiacimi v ČR zadržaní. Pri realizácii boli okrem ďalších členov skupiny pochádzajúcich z ČR aj traja občania SR a zaistených aj 4000 g metamfetamínu a 500 g kokaínu.

Trend pašovania väčších množstiev kokaínu v telesných dutinách a gastrointestinálnom trakte osôb (kuriérov) nebol v roku 2020 preukázaný, hoci informácie z operatívno-pátracej činnosti ho naznačovali. Dôvodom bolo tak obmedzenie letovej

[14] odbor Bratislava NAKA PPZ

prevádzky v rámci globálnych opatrení spojených s ochorením covid-19, ako aj dlhodobo vykonávané kontroly osôb založené na tzv. profilovaní páchateľa na slovenských medzinárodných letiskách a hraničných prechodoch.

Na základe monitoringu v oblasti znečistenia odpadových vôd, informácií získaných príslušníkmi PZ a pri zohľadnení kúpnej sily obyvateľstva v jednotlivých regiónoch Slovenska je možné konštatovať, že kokaín sa užíval predovšetkým vo väčších mestách s vyššími príjmami obyvateľstva.

Graf. č. 3: Spotreba kokaínu na území SR v roku 2020[15]

Vzhľadom na vyššiu cenu tovaru nie sú deti a mladiství zapájaní do kriminálnych aktivít. Kokaín však býval často užívaný konzumentmi v období tzv. „rannej dospelosti."

1.5 Syntetické drogy a nové psychoaktívne látky[16]

V zmysle čl. 3a) Rozhodnutia Rady 2005/387/SVV: *„nová psychoaktívnu látka znamená novú omamnú látku alebo novú psychotropnú látku v čistej forme alebo v prípravku"*.[17]

Ustanovenie čl. 3b) Rozhodnutia Rady 2005/387/SVV spresňuje, *že: „nová omamná látka znamená látku v čistej forme alebo v prípravku, ktorá nie je uvedená v žiadnej z príloh Jednotného dohovoru Organizácie Spojených národov z roku 1961 o omamných látkach*

[15] PDC NAKA PPZ
[16] voľný preklad z anglického pojmu New Psychoactive Substances (NPS)
[17] Rozhodnutie Rady 2005/387/SVV z 10. mája 2005 o výmene informácií, hodnotení rizika a kontrole nových psychoaktívnych látok

a ktorá môže predstavovať ohrozenie verejného zdravia porovnateľné s látkami uvedenými v prílohe I, II alebo IV.“[18]

Obdobne, podľa ustanovenia 3c) Rozhodnutia Rady 2005/387/SVV: *„nová psychoaktívna látka znamená látku v čistej forme alebo v prípravku, ktorá nie je uvedená v žiadnej z príloh Dohovoru Organizácie Spojených národov z roku 1971 o psychotropných látkach a ktorá môže predstavovať ohrozenie verejného zdravia porovnateľné s látkami uvedenými v prílohe I, II, III alebo IV.“*[19]

Hlavné skupiny nových psychoaktívnych látok tvoria:

- fenyletylamíny**,**
- tryptamíny**,**
- piperazíny**,**
- katinóny**,**
- syntetické kanabinoidy ,
- iné látky (rôzne syntetické alebo rastlinné psychoaktívne látky, ktoré nemusia patriť do žiadnej inej chemickej skupiny), prevažne s entaktogénnymi, stimulačnými či halucinogénnymi účinkami.

Nebezpečenstvo nových psychoaktívnych látok spočíva nielen v tom, že napodobujú účinky „klasických“ omamných a psychoaktívnych látok, avšak ich účinky sú mnohonásobne silnejšie. Rizikom užívania nových psychoaktívnych látok je aj fakt, že nie sú známe krátkodobé ani dlhodobé účinky ich užívania na ľudské zdravie, spôsob ich eliminácie v prípade predávkovania, ale často krát ani ich zloženie. Látky zo skupiny fentanylov napríklad napodobujú účinky heroínu, avšak sú 50 a viac – násobne silnejšie. V prípade nových psychoaktívnych látok teda reálne existuje vysoké riziko nielen poškodenia zdravia, ale aj úmrtia v dôsledku ich konzumácie.

Obchodovanie so syntetickými drogami a novými psychoaktívnymi látkami prebiehalo aj v roku 2020 obdobným spôsobom ako u iných drog importovaných na Slovensko. Najčastejšie boli dovážané z Holandska, Poľska alebo zakúpené prostredníctvom internetu. Syntetické drogy ako MDMA a pod. boli dovážané na Slovensko aj z Českej republiky, hoci zdrojovou krajinou mohlo byť napr. Holandsko. Aj tu sa prejavil efekt zatvárania hraníc a lockdownov v jednotlivých krajinách. Odberatelia, či už priami konzumenti alebo

[18] Rozhodnutie Rady 2005/387/SVV z 10. mája 2005 o výmene informácií, hodnotení rizika a kontrole nových psychoaktívnych látok
[19] tamtiež

distribútori sa orientovali na používanie informačných a komunikačných technológií a využívanie kuriérskych a poštových služieb.

Nové psychoaktívne látky boli často predávané konzumentom pod všeobecným názvom ako extáza alebo legálna alternatíva kokaínu, metamfetamínu atď. Veľmi populárne boli aj syntetické kanabinoidy imitujúce účinky marihuany, avšak s výrazne silnejším efektom.

Jedným z najčastejšie mediálne prezentovaných problémov v roku 2019 bolo užívanie tzv. herby, t.j. usušeného rastlinného materiálu postriekaného rôznymi druhmi syntetických kanabinoidov v tekutej forme. Ide o lacnú drogu dovážanú najmä z Maďarska, ktorá bola populárna najmä medzi užívateľmi zo sociálne slabých skupín. Často bola užívaná fajčením alebo vdychovaním cez tzv. „bongo“ vyrobené z plastovej fľaše. Konzumáciu herby užívatelia kombinovali s rôznymi druhmi liekov alebo alkoholu rôznej kvality, čo vyvolávalo rôzne zdravotné ťažkosti u konzumentov. V roku 2020 bol v regiónoch východného a južného Slovenska s najvyšším počtom užívateľov herby zaznamenaný pokles jej konzumácie. Dôvodom bolo opäť uzavretie hraníc Maďarska, odkiaľ bola herba importovaná na Slovensko.

V roku 2020 sa medzi konzumentmi na južnom Slovensku vyskytla nová psychoaktívna látka PICA s účinkami podobnými marihuane. Išlo o lacnú náhradu marihuany distribuovanú z Maďarska. Vzhľadom na jej nízku cenu je možné predpokladať, že v roku 2021sa záujem konzumentov zo sociálne najslabších vrstiev, najmä v okolí Komárna a Šiah zvýši.

V okresoch stredného a severného Slovenska sa medzi užívateľmi vyskytla nová psychoaktívna látka NEH (N-etylhexedron) využívaná taktiež ako lacná náhrada marihuany.

Okrem priameho ohrozenia života a zdravia konzumentov týchto látok priamu hrozbu predstavuje aj environmentálna záťaž ako dôsledok nelegálnej výroby nových psychoaktívnych látok. Pozostatky z výroby na mieste vo forme nelegálnej skládky, množstvo chemického a iného odpadu znečisťujú, prípadne ohrozujú a priamo ovplyvňujú životné prostredie. Samotný proces výroby je síce technologicky nenáročný, avšak do okolia sa uvoľňuje množstvo nebezpečných látok. Vzhľadom na to, že výrobca manipuluje s výbušnými a vysoko horľavými chemikáliami, hrozí v týchto prípadoch pri nedodržaní technologického postupu vysoké riziko výbuchu a vzniku požiaru. Aj z tohto dôvodu páchatelia vyhľadávajú opustené objekty mimo väčšej zástavby.

Výrazným faktorom komplikujúcim analýzu trhu s drogami a možnosť efektívneho boja proti fenoménu nových psychoaktívnych látok je internet. Poskytovatelia

webhostingových služieb ako aj služieb týkajúcich sa spracovania platieb napríklad v bitcoinoch alebo prostredníctvom platieb paysafe majú sídla v rôznych krajinách. Tento faktor výrazne komplikuje možnosti monitorovania finančných tokov a následné odhaľovanie výrobcov, prepravcov a ďalších článkov v reťazci nezákonného šírenia a spotreby nových psychoaktívnych látok. Nové psychoaktívne látky sú vo väčších objemoch primárne predávané a distribuované aj prostredníctvom tzv. darknetu.

Hoci sa u nás zaistilo viac ako 20 druhov látok zo skupiny nových psychoaktívnych látok, väčšinou išlo o záchyty v minimálnych množstvách. KEÚ PPZ zasielalo pravidelne informácie o týchto látkach aj EMCDDA v Lisabone.

Na základe informácií poskytnutých členskými štátmi EÚ získaných prostredníctvom Systému včasného varovania vypracováva EMCDDA upozornenia o výskyte nových psychoaktívnych látok ako aj navrhuje zoznam látok zakázaných v EÚ.

NAKA PPZ v súčinnosti s KEÚ PPZ a v spolupráci s Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky vypracovala podnet na zmenu zákona č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch, v ktorom navrhla 10 látok zo skupiny nových psychoaktívnych látok na zaradenie na Zoznam zakázaných látok, ktorý je prílohou zákona č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch. Súčasťou návrhu je aj vyradenie látky canabidiol (CBD) zo Zoznamu zakázaných látok, nakoľko u nej neboli preukázané omamné a psychotropné účinky ako aj vznik závislosti.

Canabidiol je látka získavaná z rastlín konopy siatej (*Cannabissativa*), ktorá obsahuje viac ako 100 účinných látok všeobecne nazývaných kanabinoidy. Medzi najznámejšie zaraďujeme tetrahydrokanabinol (THC), canabidiol (CBD), canabigerol (CBG), canabichromén (CBC), canabinol (CBN) a iné.

Testy, ktoré realizoval W. S. Loeve už v roku 1946 potvrdili, že canabidiol nespôsobuje zmeny v duševnom stave. V zahraničí je canabidiol dlhodobo využívaný pri liečbe chronických bolestí, onkologických ochorení, depresií a úzkosti, epilepsie atď.[20] Na Zoznam zakázaných látok v SR bol canabidiol zaradený v roku 2011.

WHO v roku 2019 navrhla preradenie kanabisu v rámci zoznamov zakázaných látok OSN. EK tento návrh dlhodobo podporuje. Preradenie kanabisu bude na globálnej úrovni aj témou rokovaní 64. zasadnutia CND v apríli 2021.

V súvislosti s bojom proti nezákonnému obchodovaniu s novými psychoaktívnymi látkami je veľkým problémom nepružnosť a zdĺhavosť procesu ich zaraďovania medzi

[20] CADENA A.: 2020. Hemp vs Marijuana: The Difference Explained (2020 Update), online. cit.[11.02.2020] Dostupné na: https://medium.com/cbd-origin/hemp-vs-marijuana-the-difference-explained-a837c51aa8f7

zakázané látky. Dĺžka trvania legislatívneho procesu v súčasnosti od návrhu na zaradenie látky po nadobudnutie účinnosti zákonnej úpravy v priemere 1 rok a viac. Aj z tohto dôvodu je potrebné modernizovať legislatívu týkajúcu sa tejto problematiky napríklad smerom ku generickému zaraďovaniu nových psychoaktívnych látok.

1.6 Liečivá a látky s anabolickým a iným hormonálnym účinkom

Hlavným zdrojom liečiv a látok s anabolickým a iným hormonálnym účinkom boli laboratória pôsobiace mimo územia Slovenskej republiky, ktoré svoje produkty distribuovali predovšetkým prostredníctvom internetového predaja. Avšak do distribúcie sa zapojili aj páchatelia, ktorí tieto látky dovážajú zo zahraničia a následne ich tu na základe objednávky prostredníctvom rôznych aplikácii v informačných a komunikačných médiách distribuujú.

Konzumenti tohto druhu látok neberú do úvahy, resp. si neuvedomujú alebo nepripúšťajú zdravotné riziká vyplývajúce z ich užívania. Okrem de facto neznámeho zloženia a koncentrácie účinnej látky ako aj použitých prísad neakceptujú ani zdravotné účinky a negatívne dôsledky na ich zdravie.

V roku 2020 sa presunulo páchanie tohto druhu trestnej činnosti z fitnes centier a rôznych športových klubov do prostredia internetu.

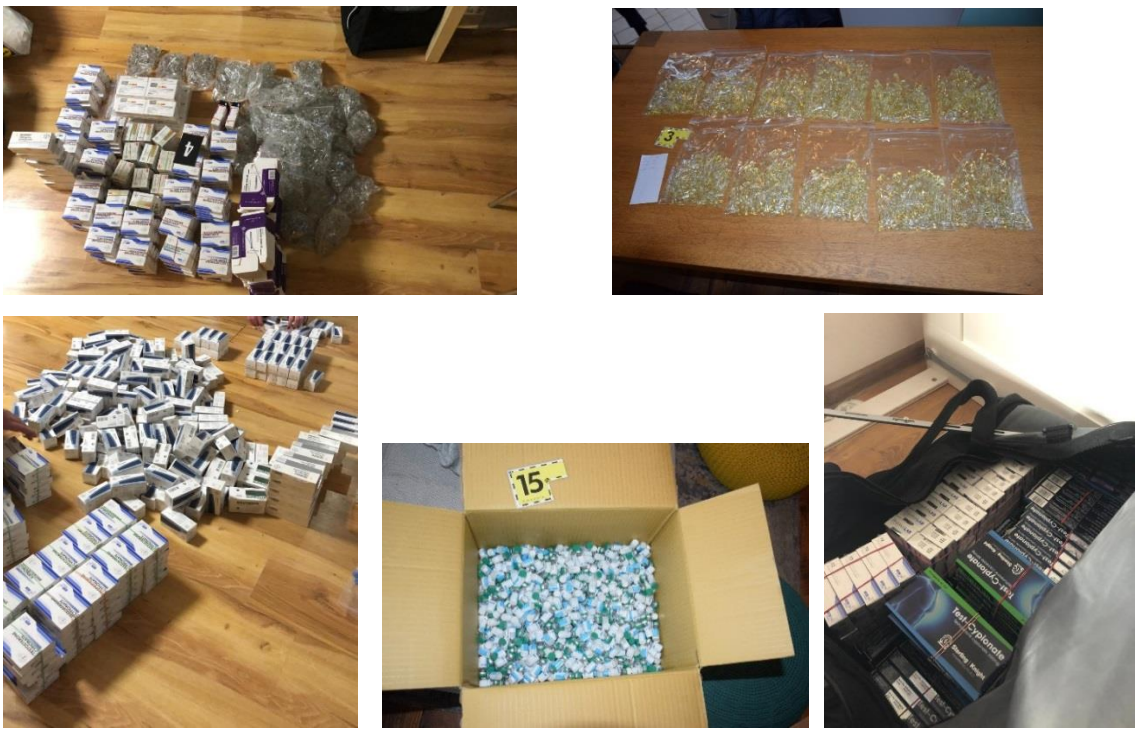
Za jeden z najvýraznejších úspechov v oblasti boja proti látkam s anabolickým a iným hormonálnym účinkom je možné označiť akciu realizovanú v spolupráci viacerých európskych protidrogových zložiek. Na území SR bola realizovaná dlhodobo rozpracovaná akcia pod názvom „Medik“.

Operatívno-pátracou činnosťou boli získané informácie o nezákonných aktivitách osôb páchajúcich trestnú činnosť na území Slovenskej republiky, Českej republiky, Rumunska a ďalších štátov EÚ. Podozrivé osoby sa minimálne od decembra 2017 sčasti ako členovia organizovanej skupiny s presným rozdelením funkcií a úloh ako aj spolupáchatelia zaoberali nezákonnou výrobou, prechovávaním a distribúciou zakázaných látok s hormonálnym účinkom a obchodovaním s falošnými liekmi na potenciu na území SR, ČR, Maďarska, Rumunska a viacerých štátov Európskej únie. Na území Bratislavského kraja dochádzalo k pracovným stretnutiam skupiny a približne od leta 2019 z dôvodu zamedzenia odhalenia činnosti skupiny aj v pohraničných oblastiach Maďarska. K nákupu chemických látok napr. liehu, mikrokryštalickej celulózy, oxidu kremičitého, ricínového oleja, etyloleátu, polyvinilupyrodinu, polysorbátu 80 a iných od spoločnosti, ktorej predmetom činnosti bolo

obchodovanie s chemikáliami, dochádzalo predovšetkým na území Bratislavského kraja. Nákup sklených ampúl z laboratórneho skla primárne určených pre farmaceutický priemysel sa uskutočňoval prioritne od spoločnosti sídliacej v Bratislave. Na území Bratislavy dochádzalo k tlačiarenským prácam, ku grafickému spracovaniu obalového materiálu ako aj príbalových letákov. Okrem Bratislavského kraja k pracovným stretnutiam organizátora s odberateľmi finálnych produktov, osobami z Poľska, Talianska, Grécka, Českej republiky, dochádzalo v blízkom pohraničí na území Maďarska, prípadne vo viacerých krajinách EÚ, kam boli distribuované zakázané látky s hormonálnym účinkom a falošné lieky.

Zakúpené látky a materiál určené na výrobu zakázaných látok s hormonálnym účinkom a falošných liekov boli prevážané prostredníctvom prepravných spoločností zo Slovenska, Čiech a Rumunska do nelegálneho laboratória v Rumunsku, kam za účelom výroby anabolík a falšovaných liekov cestovali občania Slovenska. Po dokončení výroby boli zakázané látky a lieky prostredníctvom špedičných spoločností distribuované cez územie Maďarska, Slovenskej republiky a Českej republiky do ďalších krajín Európskej únie (Maďarskej republiky, Poľskej republiky, Spolkovej republiky Nemecko, Švédskeho kráľovstva) ako aj do celého sveta.

Počas realizácie akcie „Medik“ bolo zadržaných 16 osôb, z toho 12 obvinených (deviati ako členovia organizovanej skupiny, traja ako spolupáchatelia) a štyria svedkovia.

Obr.č. 10: Akcia „Medik“ – časť zaistených látok s anabolickým a iným hormonálnym účinkom[21]

[21] PDC NAKA PPZ

Pojem farmaceutická kriminalita definujú krajiny rôzne. Avšak vo všeobecnosti vychádza z definície používanej WHO. Falošné lieky sú výrobky zámerne a podvodne vyrobené a/alebo nesprávne označené vzhľadom na totožnosť a/alebo zdroj, aby vyzerali ako pravý výrobok. Táto definícia sa vzťahuje na značkové aj generické výrobky.
Falošné výrobky sa vyznačujú širokou škálou nedostatkov. Bolo zistené, že falšované lieky obsahujú menej alebo viac ako požadované množstvo aktívnych farmaceutických zložiek použitých v autentickej verzii alebo dokonca obsahujú správne množstvo aktívnych zložiek, avšak boli vyrobené za nedostatočných hygienických a bezpečnostných podmienok.

Na základe dlhodobého operatívneho rozpracovania v rámci spoločného vyšetrovacieho tímu s policajnými a justičnými orgánmi Francúzska, Poľska a Ukrajiny pri akcii TIGER dňa 18.02.2020 rozložená medzinárodná organizovaná skupina, ktorá vo veľkom rozsahu nelegálne obchodovala s anabolickými látkami alebo látkami s iným hormonálnym účinkom a legalizovala výnosy z tejto trestnej činnosti prostredníctvom účelovo vytrenej spleti najmenej 9 firiem fungujúcich na troch kontinentoch (Amerika, Európa a Ázia).

V prípade bolo vedené trestné konanie voči 12 fyzickým osobám a 2 právnickým osobám – obchodným spoločnostiam so sídlom na území SR pre pokračovací zločin neoprávnené zaobchádzanie s látkami s anabolickým alebo iným hormonálnym účinkom a pre pokračovací obzvlášť závažný zločin legalizácie príjmu z trestnej činnosti (páchaný po dlhší čas a organizovanou skupinou).

Páchatelia získali pre seba neoprávnený finančný prospech viac ako 5 mil. Eur. (Bližšie informácie viď kapitola 2.3. Stredoslovenský región).

Falšované boli aj originálne lieky, ktoré boli balené do falšovaných obalov s cieľom predĺžiť dátum exspirácie alebo spáchať podvod v súvislosti s rôznymi vládnymi programami.

V roku 2020 sa vyskytovali na internete podozrivé ponuky liekov, testov a ochranných pomôcok v súvislosti s ochorením covid-19.

K nelegálnemu zneužívaniu liekov dochádza aj v prípadoch, keď je originálny farmaceutický výrobok schválený a určený na predaj v jednej krajine, avšak bez súhlasu príslušných orgánov je nezákonne ponúkaný v inej krajine. Tieto schémy sa často uskutočňujú pomocou falšovaných vyhlásení a dokumentácie. K nelegálnemu zneužívaniu môže dôjsť aj v tej istej krajine, keď legálne schválená skupina zlacnených liekov určených jednej skupine spotrebiteľov napr. v nemocničnej liečbe je nelegálnym spôsobom presmerovaná pre skupiny nakupujúce lieky na neregulovanom otvorenom trhu. K nelegálnemu zneužívaniu často dochádza, keď vláda kupuje lieky za znížené ceny na použitie v štátnych nemocniciach, avšak

tieto lieky sú presmerované na pouličný predaj alebo nezákonný voľný predaj. V období ochorenia covid-19 išlo v prvej polovici roku 2020 o lieky s účinkami podobnými ako liek remdesvire. V druhej polovici roku 2020 sa pozornosť páchateľov orientovala na lieky s účinkami podobnými lieku isoprinosine alebo ivermerctine. Boli získané informácie o predaji veterinárnych liečiv s podobným účinkom, dovozu liekov s obsahom účinných liečivých látok bez potrebných legislatívnych súhlasov a pod.

V súvislosti s odhaľovaním farmaceutickej trestnej činnosti sa pod pojmom incident označuje udalosť spojená s objavom falošných, nelegálne zneužitých alebo odcudzených liekov. O prípade ojedinelého incidentu hovoríme, ak sú k dispozícii príslušné faktické informácie, napr.: konkrétny dátum, čas, miesto výroby a typ použitého farmaceutického produktu. Po potvrdení sa incidentu priradí sledovacie číslo. Všetky prichádzajúce správy sa kontrolujú, aby sa zistilo, či súvisia s evidovaným incidentom a naznačujú pokračujúcu trestnú činnosť.

Incidenty sa líšia podľa rozsahu, obsahu a časového rámca. Rozsah incidentu sa týka množstva nájdených falšovaných liekov, napr. ojedinele môže ísť o malé množstvo jedného produktu, a naopak, incident môže zahŕňať aj stovky tisíc falošných farmaceutických výrobkov. V rámci rozsahu incidentov sa hodnotí aj zapojenie distribútorov. Incidenty sa môžu týkať jediného poskytovateľa zodpovedného za distribúciu tisícov falšovaných liekov. Taktiež sa incident môže týkať organizovanej skupiny distribuujúcej státisíce liekov prostredníctvom informačných a komunikačných technológií.

Incidenty sa môžu líšiť aj podľa časového rámca. Kontrolný štátny orgán môže nájsť falošné lieky v jeden konkrétny deň počas kontroly. Toto je zväčša považované kontrolnými orgánmi za jeden incident. Môžu sa však vyskytnúť aj ďalšie incidenty v priebehu dlhšej doby. Niektoré vyšetrovania odhalili skupiny organizovaných falšovateľov dlhodobo obchodujúcich s falšovanými liekmi. Práve na základe sledovania incidencie ich výskytu.

Incident v súvislosti s výskytom falošných liekov môže nahlásiť ktokoľvek, od kontrolných štátnych orgánov cez príslušníkov colných orgánov, polície a pod. Odhaľovanie zneužitých alebo falošných farmaceutických výrobkov tak je výsledkom dohľadu vlády alebo trhu. [22]

Na drogovej scéne boli v roku 2020 dostupné aj ďalšie látky, predovšetkým stimulanty a látky ovplyvňujúce množstvo telesného tuku určené skupinám rekreačných, ale aj vrcholových športovcov. Látky určené na liečbu erektilnej dysfunkcie boli preferované

[22] PHARMACEUTICAL SECURITY INSTITUTE. 2021. *Report*. PSI: Vienna, 2021.

užívateľmi s problémami s erekciou. Pre ženy boli určené lieky a doplnky ovplyvňujúce hormonálne cykly ako aj postkoitálne a abortívne lieky.

1.7 Prekurzory

Ako už bolo spomenuté v časti pri metamfetamíne, najčastejšie boli na Slovensku zneužívané prekurzory s obsahom efedrínu/pseudoefedrínu. Páchatelia ich v menších množstvách pri výrobe metamfetamínu pre vlastnú potrebu nakupovali v lekárňach, alebo cez internet. Pri produkcii väčších objemov drogy boli tieto zabezpečované v Poľsku, prípadne v Rakúsku.

Vzhľadom na opatrenia súvisiace s ochorením covid-19 sa vyskytli prípady nahrádzania nedostupných prekurzorov inými alebo produkcie prekurzorov vo vlastnej réžii páchateľov. Ako šťastie je možné označiť, že v týchto prípadoch prišlo iba k minimálnym škodám na majetku a nie na ľudských životoch.

V prípade likvidácie laboratórií určených na výrobu drog, prekurzorov alebo pre-prekurzorov je potrebné postupovať obzvlášť opatrne s ohľadom na prítomnosť rôznych horľavín, výbušnín ako aj prebiehajúcich chemických reakcií. Napríklad pre-prekurzor APAAN pri premene na prekurzor potrebný k výrobe MDMA produkuje kyanovodík (bojový plyn), čo samozrejme predstavuje riziko pre zdravie a životy obyvateľov. Z tohto dôvodu vykonáva zásah v takomto laboratóriu špecializovaná zložka NAKA.

1.8 Organizované skupiny páchateľov

Drogová trestná činnosť je problémom globálneho rozsahu. Mnohí konzumenti v dôsledku zvyšujúcej sa závislosti na omamných a psychotropných látkach ako aj v dôsledku nedostatku finančných prostriedkov sa zapoja do páchania drogovej trestnej činnosti, či už do distribúcie alebo do výroby a prepravy týchto látok.

V prípade marihuany a metamfetamínu sa konzumenti orientovali predovšetkým na pestovanie marihuany, resp. výrobu metamfetamínu, pre vlastnú potrebu alebo pre potrebu seba a svojich známych.

V prípadoch dovozu kokaínu, syntetických drog a nových psychoaktívnych látok sa záujemcovia z radov konzumentov finančne „poskladajú“ na určité množstvo tovaru, ktoré si následne zadovážia zo zahraničia.

Na Slovensku pôsobili v roku 2019 aj organizované skupiny páchateľov zaoberajúce sa výrobou, dovozom a distribúciou omamných a psychotropných látok vo veľkých objemoch. Opäť najčastejšie ide o marihuanu a metamfetamín, ale aktivity týchto skupín zasahovali aj do obchodovania s kokaínom a heroínom, prípadne s látkami s anabolickým a iným hormonálnym účinkom.

V súlade s vecnou príslušnosťou podľa príslušného interného predpisu odhaľovali a vyšetrovali trestnú činnosť nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1, ods. 4 a podľa § 173 ods. 1, ods. 4 – zákona č. 300/2005 Z. z. - Trestný zákon, policajti NAKA PPZ. V danej súvislosti sa zameriavali predovšetkým na odhaľovanie organizovaných skupín, resp. jednotlivcov, ktorí drogovú trestnú činnosť páchali s tzv. „medzinárodným“ prvkom.

V oblasti organizovanej drogovej trestnej činnosti polícia realizovala viacero významných akcií, mnohé v súčinnosti so zahraničnými partnerskými policajnými zložkami, predovšetkým zo susedných krajín.

V rámci akcie „VENAL 3“ bola v máji 2019 rozložená jedna zo zločineckých skupín pôsobiaca v rámci tzv. „seredskej drogovej mafie“, ktorej činnosť bola dlhodobo monitorovaná. V priebehu niekoľkých rokov boli postupne realizované viaceré čiastkové akcie orientované na organizátorov, výrobcov, distribútorov, pomocníkov, dodávateľov prekurzorov a ďalšie osoby.

Pri akcii bolo obvinených 16 osôb vo veci založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 zákona č. 300/2005 Z. z. - Trestný zákon k obzvlášť závažnému zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 zákona č. 300/2005 Z. z. - Trestný zákon.

Dokumentovaním prípadu bolo preukázané, že členovia zločineckej skupiny od roku 2015 uskutočnili obchod s:

- kryštalickou látkou v objeme 1,9 kg, ktorá mala pozmenený chemický vzorec s účinkami podobnými ako u metamfetamínu v hodnote 15.000.- EUR,
- sprostredkovali predaj 11,6 kg syntetického kanabinoidu v hodnote približne 100.000,- EUR,
- nezisteným väčším množstvom kokaínu,

- prekurzorovými tabletkami na výrobu metamfetamínu, z ktorých bolo vyrobených cca 79,6 kg metamfetamínu v hodnote najmenej 2.529.000,- EUR.

Policajtmi NAKA PPZ boli získané ďalšie operatívne informácie týkajúce sa pokračujúcej drogovej trestnej činnosti v meste Sereď. Na ich základe boli identifikovaní ďalší členovia zločineckej skupiny zabezpečujúci výrobu a predaj drog v lokalite Sereď a okolie. Tato skupina taktiež prevzala výrobu a predaj metamfetamínu a iných omamných a psychotropných látok po osobách zadržaných v rámci akcií „VENAL, VENAL2, VENAL3“. Na základe týchto informácií bola vykonaná policajná akcia pod krycím názvom „VENAL 4“ s cieľom zadržať podozrivé osoby. Vyšetrovateľ NAKA PPZ obvinil v rámci tejto akcie 14 osôb z drogovej trestnej činnosti páchanej zločineckou skupinou. Okrem iného bolo zaistené aj laboratórium na výrobu metamfetamínu a hotovosť 84.000,- EUR.

V priebehu vyšetrovania bolo preukázané, že táto skupina pôsobila od roku 2010 v lokalite Bratislavského, Trnavského, Nitrianskeho a Žilinského kraja, najmä v mestách Trnava, Sereď, Šaľa, Galanta, Nitra, Bratislava.

Počas pôsobenia skupiny na nezákonnom trhu s omamnými a psychotropnými látkami jej členovia predali 166,6 kg metamfetamínu, ktorý vyrobili z liekov s obsahom efedrínu. Celková hodnota metamfetamínu distribuovaného touto skupinou bola 5.685.800,- EUR.

Pri preukazovaní drogovej trestnej činnosti boli odhalení členovia aj ďalšej zločineckej skupiny pôsobiaci paralelne na nižšej úrovni popri iných vyššie uvedených skupinách. Uvedená skupina taktiež zabezpečovala výrobu a predaj drog v lokalite Sereď a okolie. Vykonanými operatívnymi úkonmi bola tiež zadokumentovaná činnosť tejto zločineckej skupiny ako aj miesta, na ktorých malo dochádzať k výrobe a predaju omamných a psychotropných látok. Ako ďalšia bola vykonaná policajná akcia pod krycím názvom „VENAL 5“ s cieľom zadržať podozrivé osoby. Počas akcie bolo zadržaných sedem osôb. Ďalšie dve osoby sú v súčasnej dobe na úteku a je proti ním vedené stíhanie ako voči ušlým osobám. Vyšetrovateľom NAKA PPZ bolo voči 17 osobám vznesené obvinenie z drogovej trestnej činnosti páchanej zločineckou skupinou. Počas dokumentovania uvedeného prípadu bolo preukázané, že členovia zločineckej skupiny v presne nezistenom čase, najmenej od roku 2010 až do roku 2020 predali 162,5 kg metamfetamínu v celkovej hodnote 3.692.000,- EUR. Pri realizácii bola zaistená hotovosť 18.350,- EUR.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že na drogovej scéne Slovenskej republiky, podobne ako v iných krajinách Európskej únie, aj napriek opatreniam spojeným s ochorením covid-19,boli v roku 2020 dostupné všetky druhy omamných a psychotropných látok a prekurzorov.

Záujem konzumentov sa prioritne zameriaval na marihuanu a metamfetamín. Avšak obdobne ako v zahraničí, konzumenti orientovali aj na kokaín, nové psychoaktívne látky a syntetické drogy. Hoci bol zaznamenaný dlhodobý pokles záujmu o heroín, stúpal dopyt po syntetických opiátoch, predovšetkým po látkach s obsahom fentanylu alebo iných opiátov a opioidov. Dôvodom bol aj zvyšujúci sa počet osôb trpiacich rôznymi neliečenými psychickými problémami a úzkosťami. Svoj okruh užívateľov a teda aj dodávateľov mali aj rôzne prípravky s anabolickým a iným hormonálnym účinkom.

Opatrenia týkajúce sa ochorenia covid-19 sa prejavili v oblasti produkcie a dovozu omamných a psychotropných látok. V čase uzatvorenia hraníc medzi krajinami sa časť konzumentov začala orientovať na pestovanie marihuany a výrobu metamfetamínu pre vlastnú, prípadne komunitnú potrebu.

Časť konzumentov si omamné a psychotropné látky objednávala prostredníctvom informačných a komunikačných technológií zo zahraničia. Platby realizovali hotovosťou pri doručení, prostredníctvom internetbankingu alebo využitím rôznych alternatívnych spôsobov, napr. paysafe a pod.

Import omamných a psychotropných látok, najmä marihuany a metamfetamínu, zo zahraničia sa uskutočňoval prostredníctvom osôb pracujúcich v zahraničí, tzv. „pendlerov“, využitím kuriérskych a poštových služieb alebo osôb prepravujúcich tovar.

2 DROGOVÁ SCÉNA SLOVENSKEJ REPUBLIKY PODĽA REGIÓNOV

Drogová scéna sa v rámci SR líši aj podľa jednotlivých regiónov, v závislosti od ich priemyselnej štruktúry, sociálnej, ekonomickej a vekovej štruktúry obyvateľstva, blízkosti hraníc s inou krajinou a pod.

Uzatvorenie vysokých a stredných škôl a prechod na dištančnú výučbu spolu so zatvorením reštaurácií, diskoték, kaviarní, spolu s opatreniami týkajúcimi sa voľného pohybu osôb ako aj zákazom verejných hromadných zhromaždení viedol k presunu a zmene spôsobu distribúcie a konzumácie. Časť konzumentov, hlavne z radov študentov vysokých škôl, opustila internáty a vrátila sa domov. Je však možné predpokladať, že v užívaní drog pokračujú a vyhľadávajú si kontakty na distribútorov vo svojom okolí, prípadne si drogy objednávajú. K distribúcii omamných a psychotropných látok dochádza na verejných miestach, napr. parkoviskách a pod. Konzumácia a čiastočne aj distribúcia sa presunuli do bytových priestorov.

Pokles produkcie vo výrobných podnikoch, v reštauračných službách, v turistickom priemysle spôsobil pokles príjmov u značnej časti obyvateľstva. Možno predpokladať, že osoby, ktoré v minulosti boli užívateľmi drog s kontaktmi na distribútorov, sa mohli sčasti v dôsledku zlej ekonomickej situácie zapojiť do distribúcie omamných a psychotropných látok medzi ďalších konzumentov a takýmto spôsobom riešiť dlhodobé finančné problémy.

Vzhľadom na opatrenia platné v súvislosti s ochorením covid-19 sa všeobecne zhoršila dostupnosť jednotlivých drog v regiónoch, znížila sa ich kvalita, pričom cena jednotlivých látok sa v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi zvýšila.

2.1 Bratislava a okolie

Bratislava vďaka svojej geografickej polohe ako aj statusu hlavného mesta sústreďuje na svojom území a okolí množstvo firiem, organizácii a osôb rôznych vekových kategórií, s rôznymi príjmami, zamestnaním, vzdelaním a pod. Je zrejmé, že v takto širokom spektre obyvateľov sa vo vyššej miere vyskytujú konzumenti omamných a psychotropných látok ako aj výrobcovia a distribútori schopní zabezpečiť širokú ponuku omamných a psychotropných látok.

Blízkosť hraníc s Rakúskom, Maďarskom aj Českou republikou (predovšetkým v obdobiach voľného pohybu osôb v Schengenskom priestore) umožňovala dovoz rôznych látok zo zahraničia a tým zjednodušovala ich dostupnosť. Keďže priemerný príjem obyvateľov, vrátane študentov, je vyšší ako v iných regiónoch, žiadané sú aj typy drog, o ktoré je v iných regiónoch z dôvodu vyššej ceny záujem nižší.

Aj vzhľadom na vysoký počet mladých ľudí zamestnaných a bývajúcich v tomto mikroregióne patrila v roku 2020 marihuana medzi najžiadanejšie drogy. Ako jeden z dôvodov zvýšeného záujmu je možné identifikovať aj médiá, ktoré veľmi často prinášali informácie o jej „neškodnosti“ alebo vyvolávali diskusie k uvoľneniu kanabidiolu (ďalej iba CBD). Pri cene 4 až 10 EUR/g bola marihuana finančne najdostupnejšia.

Hneď po marihuane bol medzi konzumentmi najobľúbenejšou drogou metamfetamín, následne kokaín a nové psychoaktívne látky. Záujem o heroín a opiáty bol v tomto regióne minimálny.

Môžeme predpokladať, že časť užívateľov si drogy zaobstaráva prostredníctvom internetu a s využitím poštových a kuriérskych služieb. Niektorí z konzumentov, hlavne marihuany, sa začali venovať pestovaniu marihuany v menších objemoch pre vlastnú alebo komunitnú spotrebu a zakladali si pestiarne v domoch a bytoch.

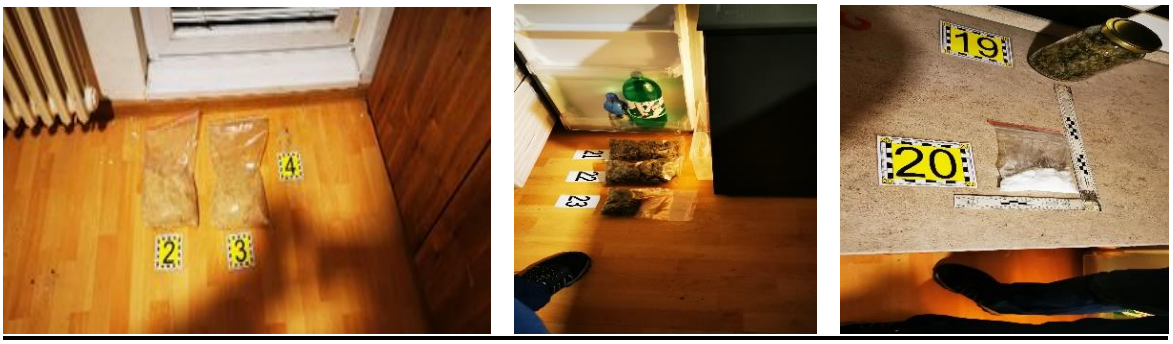
Policajti NAKA PPZ realizovali akciu pod krycím názvom „Stroj“ zameranú na skupinu páchateľov, ktorí v Trnavskom kraji distribuovali omamné a psychotropné látky, najmä drogy metamfetamín, kokaín a marihuanu.

Od presne nezisteného času od roku 2018 sa hlavný organizátor a ďalší členovia organizovanej skupiny zaoberali páchaním drogovej trestnej činnosti najmä v Trnavskom kraji. Hlavný organizátor zabezpečoval financovanie, skladovanie a distribúciu metamfetamínu v množstvách 2 - 4 kg mesačne. Taktiež mal vybudovanú sieť ďalších podriadených distribútorov. Páchatelia na nižších úrovniach plnili funkciu dealerov väčších objemov, kuriérov, skladníkov a pod.

Úlohou jedného z páchateľov bol rozvoz metamfetamínu ďalším dílerom ako aj odvoz hlavného organizátora na stretnutia s dodávateľmi a inými dílermi. Časť členov skupiny patrila medzi hlavných distribútorov, ktorí mali vybudované individuálne dílerské siete v Trnavskom kraji. Metamfetamín v menších objemoch tak distribuovali za pomoci menších distribútorov a konzumentov.

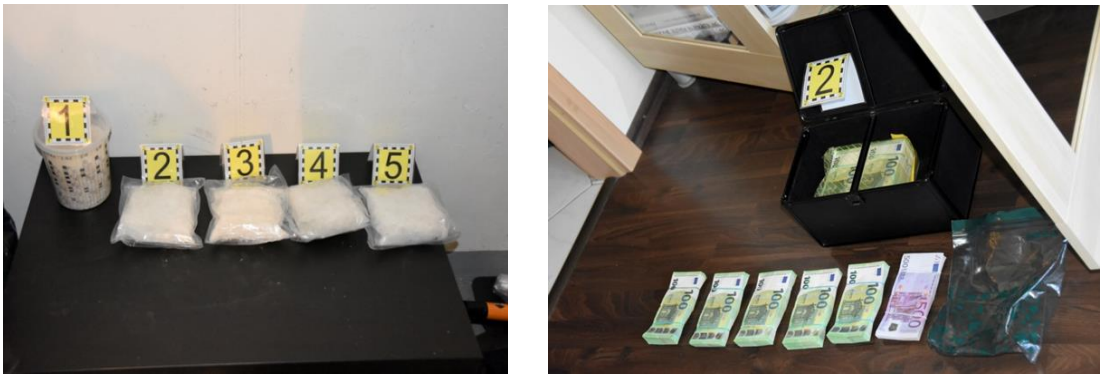
Pri realizácii akcie „Stroj“ bolo zadržaných 6 osôb, po jednej osobe prebieha naďalej pátranie. Celkovo bolo zaistených: 376,365 g marihuany v hodnote 3.763,65 EUR, 1.994,894 g metamfetamínu v hodnote 59.846,82 EUR ako aj 39,82 g kokaínu v hodnote

3.583,80 EUR a 6 ks tabliet MDMA v hodnote 60,- EUR. Celková hodnota zaistených drog na čiernom trhu bola 67.254,24 EUR. Zároveň bola pri domových prehliadkach zaistená finančná hotovosť vo výške 54.845,- EUR.

Obr. č. 11: Akcia Stroj – zaistené drogy[23]

Policajti KR PZ Bratislava uskutočnili akciu „Putika“, pri ktorej boli zadržané 4 osoby zaoberajúce sa nákupom a distribúciou metamfetamínu. Pri domových prehliadkach u týchto osôb ako aj pri prehliadke nebytových priestorov bolo zaistených 3811,5 g metamfetamínu v celkovej hodnote 152.582 – 190.727,50 EUR. Okrem metamfetamínu bolo zaistených aj 210.000,- EUR v hotovosti.

Obr. č. 12: Akcia Putika - zaistený metamfetamín a finančná hotovosť[24]

Dvaja páchatelia bývajúci v obytnom dome v okrese Bratislava II sa dlhodobo zaoberali prechovávaním a distribúciou metamfetamínu. Odberatelia si vopred objednali u páchateľov prostredníctvom mobilných aplikácií určité množstvo drogy. Páchatelia následne osobne schádzali k prednému alebo zadnému vchodu domu, prípadne do blízkeho okolia, kde dohodnuté množstvo drogy odovzdali.

[23] odbor Bratislava NAKA PPZ
[24] KR PZ Bratislava

Policajti OR PZ V Karlovej Vsi zadržali osobu podozrivú z distribúcie omamných a psychotropných látok. Počas prehliadky páchateľa tento vydal drogy, ktoré u seba prechovával. Policajti zaistili 11 980 g marihuany a 1,23 g metamfetamínu .

Aj napriek dlhodobo uzatvoreným fitnes centrám a značnému obmedzeniu športových aktivít, je záujem užívateľov o látky s anabolickým a iným hormonálnym účinkom neustále vysoký. Na hraničnom prechode Rajka – Čuňovo bolo kontrolované osobné motorové vozidlo, v ktorom občan Rumunska prevážal rôzne anaboliká a iné látky s hormonálnym účinkom, napr.: Testosteron P, Testo E, Drosta E, Decandrol a pod. Podľa vyjadrenia zadržanej osoby žijúcej vo Veľkej Británii ho požiadal známy v Rumunsku, aby doručil do Veľkej Británie zásielku určenú inej osobe. Zadržaná osoba prevzala predmetnú zásielku v Rumunskej obci Letea Vechce, pričom išlo o balík, ktorého obsah nevidela. Odosielateľ údajne uviedol, že ide o zásielku liekov.

Aj v Bratislave a jej okolí je evidovaný stúpajúci trend záujmu o lieky s účinkami na potenciu. V osobnom aute Audi A4 bolo pri prehliadke motorového vozidla zaistených viac ako 3 600 tabliet lieku Kamagra, 1 000 tabliet lieku Super Kamagra a 880 ks tabliet Tadalis. Uvedené liečivá sú určené na liečbu porúch potencie u mužov. Celková hodnota zaistených liekov v tomto prípade bola 16.100 – 26.090,- EUR.

Informácie získané operatívno-pátracou činnosťou naznačujú okrem prítomnosti organizovaných skupín slovenských páchateľov aj pôsobenie skupiny tureckých páchateľov, ktorá sa zaoberá obchodovaním s heroínom. SR je však v prípade heroínu, ako už bolo spomenuté, tranzitnou krajinou. Záujem konzumentov o heroín u nás dlhodobo klesá. Obdobne boli získané informácie o aktivitách albánsky hovoriacich skupín páchateľov, ktorí sa u nás orientujú prevažne na obchodovanie a distribúciu kokaínu a marihuany.

Výsledky operatívno-pátracej činnosti poukazujú na skutočnosť, že k prvému kontaktu s drogou, predovšetkým marihuanou a metamfetamínom, dochádza v Bratislave a okolí približne vo veku 13 rokov.

2.2 Západoslovenský región

Západoslovenský región hraničí nielen s Maďarskom, ale aj s Českou republikou. Tieto geografické špecifiká ovplyvňujú aj drogovú scénu regiónu. Ďalším faktorom je umiestnenie veľkých, aj zahraničných firiem v regióne, napr.: na výrobu automobilov, Amazon a pod.

Špecifikom regiónu je hranica s ČR, odkiaľ prichádzali nielen „variči“ metamfetamínu, ale aj záujemcovia o nákup liekov s obsahom prekurzorov pre jeho výrobu. Z ČR mnohí študenti a zamestnanci v pozícii kuriérov, prípadne pre vlastnú potrebu dovážali okrem metamfetamínu aj marihuanu, dve najčastejšie zneužívané drogy v regióne. Do importu drog z ČR sa zapojili aj niektorí tzv. „pendleri“ alebo vodiči áut zabezpečujúcich zásobovanie v SR zo zahraničia. Zneužívali možnosť zrýchlenej prepravy a minimálnych kontrol na hraniciach medzi členskými krajinami EÚ.

V južnej časti západoslovenského regiónu žije časť sociálne slabých obyvateľov, resp. obyvatelia minoritných skupín. Mnohí z nich sú nielen závislí na alkohole, ale aj na omamných a psychotropných látkach. Keďže ich finančný príjem je minimálny, vyhľadávajú veľmi lacné drogy, napr. syntetické kanabinoidy známe pod všeobecným názvom herba. Nezriedka sa zapájajú aj do aktivít spojených s ich distribúciou, prípadne do sekundárnej drogovej činnosti, napr. krádeže, lúpeže a pod.

Opatrenia spojené s ochorením covid-19 a predovšetkým uzavretie hraníc medzi Maďarskom ako zdrojovou krajinou herby a SR spôsobili jej nižšiu dostupnosť medzi sociálne najslabšími skupinami užívateľov.

Osobitným problémom regiónu je tzv. „drogový trojuholník“ Sereď – Hlohovec – Galanta. V uvedenej oblasti sa dlhodobo sústreďujú nielen drogovo závislé osoby, ale aj organizované skupiny páchateľov zaoberajúce sa výrobou a distribúciou omamných a psychotropných látok, najmä metamfetamínu a opiátov.

Od roku 2016 do roku 2020 policajti NAKA PPZ uskutočnili niekoľko akcií zameraných na rozloženie tzv. seredskej mafie (viď kapitola 1.8 akcie „VENAL 1-5“).

V roku 2020 v dôsledku opatrení v súvislosti s ochorením covid-19 boli aj v tomto regióne uzatvorené vysoké a stredné školy, bary, diskotéky, reštaurácie, fitnes centrá a pod. Distribúcia drog sa uskutočňovala prostredníctvom mŕtvych schránok, na verejných priestranstvách, benzínových pumpách, umyvárňach, ale aj priamo medzi zamestnancami vo firmách. Konzumácia drog sa presunula do bytových priestorov, často išlo o byty v prenájme.

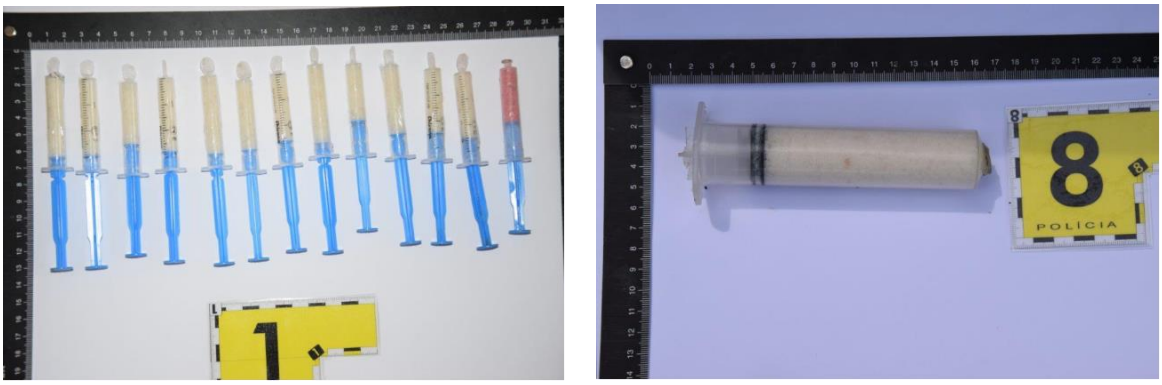
Uzatvorenie hraníc s inými krajinami viedlo aj v tomto regióne užívateľov k pokusom o pestovanie marihuany, prípadne výrobu metamfetamínu pre vlastnú alebo komunitnú potrebu. V súvislosti s výrobou metamfetamínu boli viackrát evidované prípady, že tzv. „varič“ nedodržal postup výroby, pričom prišlo k jeho zraneniu, prípadne ďalších osôb prítomných pri výrobe.

Podľa zdrojov z prostredia drogovej scény niektorí „variči“ chemický produkt pri výrobe umelo farbia, napr. na modro alebo inými farbivami. Účinky po požití látky sú

podobné ako u metamfetamínu, avšak podľa konzumentov neprichádza k tzv. „flashu“ (vyvrcholeniu účinkov) a dĺžka samotného účinku je kratšia ako u metamfetamínu. Drogu díleri predávajú ako metamfetamín, pričom klamú koncových užívateľov z dôvodu zachovaniu ceny drogy.

Pri realizácii akcie „Dedo“ bol zadržaný 65-ročný páchateľ, ktorý v priestoroch rodinného domu prechovával a ďalej distribuoval sieti dílerov metamfetamín. Pri domovej prehliadke bolo zaistených 122,4 g metamfetamínu v celkovej hodnote 4.895 - 7.343,- EUR.

Metamfetamín v rôznych farbách a formách (biele, ružové alebo hnedé kryštály, alebo prášok) bol naplnený do injekčných ako aj inzulínových striekačiek so zataveným koncom, v plastových vreckách s tlakovým uzáverom, v papierových skladačkách a pod.

Obr. č. 13: Akcia Dedo – časť zaisteného metamfetamínu[25]

Policajti OKP OR PZ v Nitre na základe informácií získaných operatívno–pátracou činnosťou odhalili dvojicu páchateľov, ktorí pestovali outdoorovým spôsobom za rodinným domom v obci Podhorany marihuanu. Počas akcie bolo zaistených 8277,49g marihuany.

Okrem marihuany a metamfetamínu v roku 2020 naďalej rástol záujem dlhodobo drogovo závislých osôb o lieky s obsahom opiátov a opioidov, napr. fentanyl. Išlo najmä o fentanylové náplaste pôsobiace proti bolesti, lieky Tramal, Lexaurín, Rohypnol, Neurol a pod. Lieky si drogovo závislí zabezpečovali prostredníctvom pacientov liečených v psychiatrických ambulanciách alebo od dlhodobo chorých osôb, ktorým sú predpisované na špeciálny lekársky predpis s tzv. modrým pruhom.

V roku 2020bol vyšetrovaný aj prípad nezákonného vývozu liekov označením ViaraxClassic a Viarax Extra Long firmou pôsobiacou v západoslovenskom regióne do Rakúska. V roku 2018 bola slovenskej firme zaberajúcej sa aj e-komerciou liekov údajne

[25] OKP OR PZ Trnava

odcudzená databáza zákazníkov za výkupné. Konateľ slovenskej firmy podal v tejto súvislosti trestné oznámenie. V závere roku 2019 bola na slovensko-rakúskej hranici príslušnými rakúskymi orgánmi zaistená zásielka s liekmi obsahujúcimi účinnú látku sildenafil a tadanafil, ktorá je viazaná na lekársky predpis. V roku 2020 prebiehalo v spolupráci s rakúskou partnerskou službou preverovanie informácií týkajúcich sa možnej zámeny obsahu zásielky alebo iného zneužitia údajov firmy cudzou fyzickou alebo právnickou osobou.

V dôsledku uplatňovania opatrení v súvislosti s ochorením covid-19 sa všeobecne zhoršila dostupnosť drog v regióne. Dôvodom bol predovšetkým pokles objemu importovaných omamných a psychotropných látok zo zahraničia. Taktiež sa zvýšila cena drog a znížila koncentrácia účinnej látky.

Vek prvého kontaktu s drogou, najmä marihuanou, sa v regióne pohybuje od veku 13 rokov po 17-18 rokov v závislosti od konkrétneho miesta. Kým v okolí Hlohovca, Serede a Galanty je prvý kontakt s drogou vo veku 13 rokov, v okolí Dunajskej Stredy alebo Piešťan je to približne 16-17 rokov.

2.3 Stredoslovenský región

Situáciu v stredoslovenskom regióne ovplyvňuje najmä skutočnosť, že má južnú hranicu spoločnú s Maďarskom, severnú zasa s Poľskom. Okrem toho, drogovú scénu regiónu do značnej miery ovplyvňuje menšia koncentrácia veľkých firiem, vysoká miera nezamestnanosti, ale aj turistický ruch v severnej časti.

Ďalším špecifikom regiónu je vysoký počet obyvateľov žijúcich v južných častiach regiónu a okolí Banskej Bystrice pochádzajúcich z etnických menšín a sociálne znevýhodnených komunít.

Vysoká miera nezamestnanosti donútila časť obyvateľov zamestnať sa najmä v ČR, odkiaľ v pozícii kuriérov, prípadne pre vlastnú potrebu dovážali okrem metamfetamínu aj marihuanu, dve najčastejšie užívané drogy v regióne.

V južnej časti stredoslovenského regiónu s vysokou koncentráciou sociálne slabých obyvateľov, resp. obyvateľov pochádzajúcich z minoritných skupín, sú mnohí závislí na alkohole ako aj na omamných a psychotropných látkach. Finančný príjem týchto osôb je minimálny, väčšinou ide o príjem zo sociálnych dávok a rodičovských príspevkov. Konzumenti drog z radov týchto osôb vyhľadávajú veľmi lacné drogy, napr. syntetické kanabinoidy známe pod všeobecným názvom herba, importovanú predovšetkým z Maďarska.

V roku 2020 obsahovala predovšetkým účinnú látku 5-fluoro-MDMB- Pinaca a 5-fluoro – ADB. Vzhľadom na mimoriadne silný účinok týchto látok ich užívatelia upadali do bezvedomia, pričom boli potrebné ošetrenia poskytnuté v rámci výjazdu rýchlej zdravotníckej pomoci.

Konzumenti syntetických kanabinoidov sa nezriedka zapájajú aj do aktivít spojených s ich distribúciou, prípadne do sekundárnej drogovej činnosti, napr. krádeže, lúpeže a pod. Opatrenia spojené s ochorením covid-19 a predovšetkým uzavretie hraníc medzi Maďarskom ako zdrojovou krajinou herby a SR spôsobili jej výrazne nižšiu dostupnosť medzi sociálne najslabšími skupinami užívateľov.

Osobitným problémom regiónu je jeho severná časť. V predchádzajúcom období dochádzali z Poľska na územie SR páchatelia, ktorí tu zakladali laboratória na výrobu nových psychoaktívnych látok zakázaných v Poľsku, avšak v zmysle legislatívy na území SR povolených. Rozdiely v legislatíve oboch štátov využívali páchatelia aj v súvislosti s nezákonným nákupom a distribúciou anabolických steroidov a látok s iným hormonálnym účinkom.

V okolí Martina a Žiliny sa vyskytla medzi užívateľmi aj nová psychoaktívna látka NEH (N- etylhexedron). Ide o biely, žltkastý až šedý materiál vo forme prášku alebo drobných kryštálov zo skupiny katinónov, t.j. so stimulačnými účinkami podobnými kokaínu.

Obr. č. 14: Zaistený N-etylhexedrón[26]

Druhý okruh problémov regiónu tvorí dovoz prekurzorov potrebných na výrobu metamfetamínu z Poľska na naše územie. V Poľsku je dostupnosť prekurzorov s obsahom efedrínu, napr. vo forme liekov Cirrus, Sudafen a pod. výrazne jednoduchšia ako v SR. Z tohto dôvodu si ich výrobcovia metamfetamínu na Slovensku zabezpečujú a dovážajú z Poľska.

[26] OKP OR PZ Martin

V dôsledku opatrení v súvislosti s ochorením covid-19 v roku 2020boli aj v tomto regióne stredné a vysoké školy, kluby, herne, bary, diskotéky, reštaurácie, fitnes centrá a pod. zatvorené. Distribúcia drog prebiehala podobne ako v iných regiónoch na verejných priestranstvách, benzínových pumpách, umyvárňach a pod. Konzumácia drog sa presunula do bytových a chatových priestorov, často išlo o byty a chaty v prenájme.

Uzatvorenie hraníc s inými krajinami viedlo aj v tomto regióne užívateľov k pokusom o pestovanie marihuany, prípadne výrobu metamfetamínu pre vlastnú alebo komunitnú potrebu.

Od januára 2019 do júla 2020 členovia organizovanej skupiny vyrábali v priestoroch rodinného domu v obci Priechod metamfetamín, ktorý následne distribuovali konzumentom. Členovia skupiny kupovali prekurzory a chemické látky určené na výrobu metamfetamínu (sudafen, cirrus, abselan) v Poľskej republike. Po kúpe prekurzory previezli do priestorov rodinného domu v obci Priechod. Niektorí členovia skupiny pripravovali prekurzory a ďalšie látky pre ďalšieho z členov v pozícii hlavného „variča“. Časom tento hlavný „varič“ zaučil ďalšieho z členov do jednotlivých postupov prípravy metamfetamínu a sám ostal v pozícii koordinátora celého procesu. Drogu vo väčšom množstve pripravovali cca 2-3x mesačne, pričom ju takmer denne distribuovali medzi užívateľov.

Náklady spojené s prevádzkou a energie spotrebované v objekte určenom na výrobu metamfetamínu si páchatelia delili na tri časti. Finančné prostriedky získané z predaja metamfetamínu použili na zadováženie ďalších prekurzorov a chemických látok určených na výrobu najmä metamfetamínu a iných omamných a psychotropných látok. Zvyšnú časť finančných prostriedkov si delili na tri časti ako svoj zisk.

Policajti NAKA PPZ zaistili pri domovej prehliadky v rodinnom dome laboratórne vybavenie a látky potrebné na prípravu metamfetamínu ako aj 584,835g metamfetamínu v celkovej hodnote 29 241,75 – 58 483,50 EUR a 434,58g efedrínu potrebného na prípravu metamfetamínu.

Počas realizácie bolizadržané štyri osoby. Ďalší dvaja páchatelia zabezpečovali nákup prekurzorov v Poľsku a v súčasnosti je po nich vyhlásené pátranie.

Obr. č. 15: Akcia Lampa – zaistené laboratórne vybavenie na výrobu metamfetamínu[27]

Obr.č.16: Akcia Lampa – zaistený metamfetamín a látky na jeho výrobu[28]

V stredoslovenskom regióne od roku 2017 až do roku 2020 pôsobila organizovaná skupina páchateľov zaoberajúca sa nezákonným obchodovaním a distribúciou s látkami s anabolickým a iným hormonálnym účinkom, predovšetkým s nelegálnymi dopingovými prípravkami nandrolónovej skupiny, napr. DecaDurabolin a Trenbolon v rôznej podobe, nelegálnymi dopingovými prípravkami s obsahom testosterónu rôzneho zloženia a ďalšími dopingovými prípravkami v podobe kapsúl, tabletiek a injekčných tekutín.

Hlavný organizátor riadil činnosť skupiny a zázemie obchodu s uvedenými látkami v Námestove a okolí ako aj v obci Jablonka v Poľsku. Látky s anabolickým a iným hormonálnym účinkom dovážal z rôznych zdrojov v Číne, Malte, Grécku a Bulharsku, prípadne ich podľa potreby získaval aj od iných členov skupiny. Uvedené látky určené na ďalšiu distribúciu uskladňoval aj s pomocou iných členov skupiny v objekte administratívno-obchodnej budovy a v skladových priestoroch viacerých spoločností v Námestove ako aj v objektoch nachádzajúcich sa v obci Jablonka v Poľskej republike.

Niektorí členovia skupiny boli poverení skladovaním a expedíciou látok s anabolickým a hormonálnym účinkom ako aj prijímaním platieb v hotovosti. Zakúpené

[27] odbor Stred NAKA PPZ
[28] odbor Stred NAKA PPZ

látky skupina predávala aj prostredníctvom rôznych webov a e-shopov. Tvorbou a spravovaním webových stránok a e-shopov boli v rámci deľby úlohy v skupine poverení vybraní členovia skupiny.

Ďalší 2 členovia skupiny mali za úlohu balenie látok do expedičných balení. Na expedovanie látok s anabolickým a iným hormonálnym účinkom využívali ad hoc kuriérov, ale najmä kuriérske spoločnosti DPD a GLS, prostredníctvom ktorých odosielali zásielky do krajín EÚ, najčastejšie do Nemecka a Francúzska, ale aj do Bulharska, Holandska a Belgicka. Nezákonné aktivity maskovali aj tak, že oficiálne ako odosielateľov zásielok uvádzali jednu z troch spoločností vytvorených na Slovensku určených na zakrytie ich nezákonných aktivít.

S cieľom zakryť nelegálny pôvod výnosov z trestnej činnosti zakladali rôzne firmy so sídlom na Slovensku ako aj v zahraničí. Taktiež zakladali a využívali bankové účty v rôznych bankových inštitúciách, prípadne využívali už existujúce bankové účty. Na tieto účty prijímali bezhotovostné platby za dodávky látok s anabolickým a iným hormonálnym účinkom od rôznych odberateľov, pričom medzi jednotlivými bankovými účtami presúvali bez zjavného ekonomického zmyslu vysoké sumy finančných prostriedkov pochádzajúcich z nelegálneho obchodu s týmito látkami. Z týchto účtov vyberali vysoké sumy v hotovosti, s ktorými disponovali a nakladali nezisteným spôsobom.

Časť finančných prostriedkov získaných z nezákonného predaja látok s anabolickým a iným hormonálnym účinkom investovali prostredníctvom ďalších osôb a firiem na nákup realít, napr. apartmánov a automobilov.

Jeden z členov skupiny v presne nezistenom čase založil viaceré obchodné spoločnosti v USA ako aj zabezpečil založenie bankových účtov pre tieto firmy v banke pôsobiacej na Slovensku. K založeným bankovým účtom mal dispozičné oprávnenia. Prostredníctvom týchto účtov bola vytvorená legalizačná schéma. Páchatelia aj na ne prevádzali finančné prostriedky za predaj látok s anabolickým a iným hormonálnym účinkom.

Hlavný organizátorbol konateľom virtuálnej spoločnosti v USA. Na adrese spoločnosti v USA sa nenachádzajú žiadne obchodné alebo podnikateľské priestory. Pre túto spoločnosť jej konateľopäť založil bankový účet v banke pôsobiacej na Slovensku, ku ktorému mal dispozičné oprávnenie. Cez tento účet boli taktiež prevádzané finančné prostriedky za predaj látok s anabolickým a iným hormonálnym účinkom.

Cieľom vytvárania firiem v zahraničí bolo vybudovať sieť vzájomne prepojených a obvinenými priamo, či nepriamo ovládaných spoločností a vykonávať medzi účtami a na ich účtoch spoločností ako aj účtami fyzických osôb finančné operácie s cieľom v úmysle zakryť pôvod finančných prostriedkov.

Pri realizácii vyššie uvedenej akcie „TIGER“ boli zaistené látky v celkovej sume 38.826,97 – 66.074,33 EUR, pričom iba zaistené anaboliká boli v celkovej hodnote 14.329,51 – 19.768,24 EUR.

Páchatelia preparáty dovážali a distribuovali aj na území SR, čím získali pre seba neoprávnený finančný prospech vo výške viac ako 5 mil. EUR. Z pohľadu efektívnosti trestného konania, v priebehu 1 roka od vznesenia obvinenia sa podarilo ešte v lehote väzby u 6 obvinených ukončiť vec v prípravnom konaní. Dňa 24.02.2021 bola s prokurátorom uzavretá dohoda o vine a treste so 6 obvinenými fyzickými osobami (vrcholoví členovia organizovanej skupiny) a 2 právnickými osobami, ktorá bola dňa 12.03.2021 schválená Okresným súdom v Žiline. Popri nepodmienečných trestoch bolo uložených celkom 5 trestov prepadnutia majetku v odhadovanej hodnote 2.500.000 – 3.000.000,- EUR.

Aj v tomto regióne sa v dôsledku uplatňovania opatrení v súvislosti s ochorením covid-19 všeobecne zhoršila dostupnosť drog, zvýšila sa ich cena a znížila koncentrácia účinnej látky.

Vek prvého kontaktu s drogou, najmä marihuanou, sa v regióne pohybuje od veku 11 rokov po 17 - 18 rokov v závislosti od konkrétneho miesta. Kým v južnej časti regiónu a sociálne vylúčených komunitách je prvý kontakt s drogou vo veku 13 rokov, v severnej časti regiónu je to približne 16 - 17 rokov.

2.4 Východoslovenský región

Hranice východoslovenského regiónu tvorí hranica s Poľskom, Ukrajinou a časť južnej hranice je spoločná s Maďarskom. Na drogovú scénu regiónu má vplyv menšia koncentrácia veľkých firiem sústredených predovšetkým v okolí Košíc a vysoká miera.

Špecifikom regiónu je aj tu, podobne ako v stredoslovenskom regióne, vysoký počet obyvateľov pochádzajúcich zo sociálne znevýhodnených komunít.

Vysoká miera nezamestnanosti donútila časť obyvateľov dochádza za prácou do iných regiónov, predovšetkým Bratislavy. Ďalšia časť obyvateľov je zamestnaná alebo študuje najmä v ČR. Práve odtiaľ v pozícii kuriérov, prípadne pre vlastnú potrebu dovážali okrem metamfetamínu aj marihuanu, dve najčastejšie užívané drogy v regióne.

Pre značnú časť východoslovenského regiónu je charakteristická vysoká koncentrácia sociálne slabých obyvateľov, resp. obyvateľov pochádzajúcich zo sociálne znevýhodnených a minoritných skupín. V týchto komunitách sú mnohí obyvatelia závislí na alkohole a

omamných a psychotropných látkach. Finančný príjem týchto osôb je minimálny, väčšinou ide o príjem zo sociálnych dávok a rodičovských príspevkov.

Užívatelia drog z tejto sociálnej skupiny obyvateľstva vyhľadávajú veľmi lacné drogy, najčastejšie syntetické kanabinoidy známe pod všeobecným názvom herba, dovážané z Maďarska. V roku 2020 obsahovali syntetické kanabinoidy predovšetkým účinnú látku AMB - Fubinaca. Konzumenti syntetických kanabinoidov sa nezriedka zapájajú aj do aktivít spojených s ich distribúciou, prípadne do sekundárnej drogovej činnosti, napr. krádeže, lúpeže a pod. Opatrenia spojené s ochorením covid-19 a predovšetkým uzavretie hraníc s Maďarskom ako zdrojovou krajinou herby zapríčinili jej nižšiu dostupnosť pre skupinu sociálne najslabších užívateľov.

Informácie získané operatívno-pátracou činnosťou naznačujú, že členovia tejto skupiny drogovo závislých osôb sa v prípade nedostatku orientujú aj na zneužívanie liekov s obsahom opiátov a opiodov. Príslušníkmi OR PZ Košice bola odhalená skupina páchateľov, ktorí si na základe falšovaných lekárskych predpisov zabezpečovali v rôznych lekárňach v Košiciach lieky Tramabene, Tramadol, Neurol, Ketonal Forte a pod. Následne ich distribuovali medzi drogovo závislými osobami.

Osobitným problémom regiónu je hranica s Ukrajinou. Z hľadiska drogovej trestnej činnosti boli príslušníkmi PZ v roku 2020 evidované informácie ako aj prípady dovozu metamfetamínu a látok s anabolickým a iným hormonálnym účinkom. Zaznamenaný bol aj prípad pokusu o vývoz metamfetamínu na Ukrajinu.

Najčastejšie distribuovanými drogami v regióne boli marihuana a metamfetamín. Zhoršená dostupnosť v súvislosti s opatreniami prijatými v rámci ochorenia covid-19 sa odrazila aj v ich vyššej cene a nižšej kvalite. Vzhľadom na zlú sociálnu situáciu nielen mnohých obyvateľov, ale aj užívateľov, mnohí konzumenti sa začali orientovať na pestovanie marihuany a výrobu metamfetamínu v malých objemoch pre vlastnú, prípadne komunitnú spotrebu.

V rámci regiónu boli odhalené mnohé políčka s rastlinami marihuany pestovanými outdoorovým spôsobom. Vyskytli sa aj viaceré prípady páchateľov, ktorí marihuanu pestovali v menších objemoch v rodinných domoch alebo bytoch.

V obci Hervartov príslušníci OR PZ Bardejov odhalili v rodinnom dome pestiareň na pestovanie marihuany indoorovým spôsobom ktorú si zriadil neznámy páchateľ. Pri domovej prehliadke bolo zaistených 75 ks rastlín kanabisu, z ktorých by bolo možné pripraviť 90-250 jednorazových dávok.

Kuriózny prípad barterového obchodu s metamfetamínom odhalili príslušníci OR PZ Trebišov. Páchateľ si zadovážil menšie množstvo metamfetamínu výmenou za 5 l domáceho alkoholu. Získaný metamfetamín rozdeľoval spolupáchateľ v motorovom vozidle počas jazdy za jednotlivými odberateľmi.

V regióne boli dokumentované aj prípady dovozu a distribúcie kokaínu, extázy a anabolík. Policajti NAKA PPZ dokumentovali od októbra 2019 do októbra 2020 v rámci akcie „Dispečer“ páchateľa, ktorý si vo väčších objemoch zabezpečoval z ČR metamfetamín, marihuanu, kokaín a extázu. Dovezené omamné a psychotropné látky následne distribuoval medzi konzumentmi v Prešovskom a Košickom kraji. Počas realizácie bolo u páchateľa pri 3 domových prehliadkach a 2 prehliadkach osobných motorových vozidiel zaistených 200 g marihuany, 700 g metamfetamínu, 40 g kokaínu a 417 ks tabliet extázy .

Obr. č. 17: Akcia Dispečer – zaistené drogy

Policajti OR PZ Košice v priebehu roku 2020 preverovali viacero prípadov dovozu a distribúcie látok s anabolickým a iným hormonálnym účinkom dovážaných štátnymi príslušníkmi Ukrajiny.

V roku 2020bol zadržaný páchateľ, ktorý si od februára 2020 zadovažoval látky s anabolickým a iným hormonálnym účinkom od osôb pôsobiacich na celom území SR ako aj zo SRN. Išlo predovšetkým o látky Trenbol A, Trenbol 100, Trenagen 100. Testosteron Enanthate. Tieto látky následne rozpredával viacerým užívateľom v okrese Trebišov, Púchov a okolie.

Najnižší vek prvého kontaktu s omamnou a psychotropnou látkou v regióne sa pohybuje približne od 16 - 17 rokov. Výnimkou sú komunity sociálne vylúčených osôb, kde k prvému kontaktu s drogou dochádza už vo veku 10 - 12 rokov.

Aj v regióne východného Slovenska opatrenia spojené s ochorením covid-19 ovplyvnili drogovú scénu. Dostupnosť jednotlivých omamných a psychotropných látok sa sťažila aj z dôvodu uzatvorenia hraníc medzi jednotlivými krajinami, najmä Maďarskom

a ČR. Z tohto dôvodu sa zvýšili ceny omamných a psychotropných látok a znížila sa ich kvalita. Distribúcia drog sa presunula na verejné priestranstvá, benzínové pumpy a obchody s potravinami a drogériou. Konzumácia omamných a psychotropných látok sa presunula do bytových priestorov, rodinných domov a chát. Požiadavku na prekrývanie horných a dolných dýchacích ciest páchatelia, tak ako v iných regiónoch, využívajú na sťaženie identifikácie.

3 MEDZIREZORTNÁ A MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA

Oblasť zneužívania omamných a psychotropných látok nie je iba problematikou odhaľovania drogových trestných činov, ale presahuje do oblasti prevencie, spolupráce s rezortmi zdravotníctva, hospodárstva na národnej úrovni ako aj do spolupráce rôznych orgánov a organizácií na medzinárodnej úrovni. V roku 2020 však aj tieto aktivity výrazne ovplyvnila celosvetová situácia a opatrenia v súvislosti s ochorením covid-19.

3.1 Horizontálna skupina pre drogy pri Rade Európskej únie

Zasadnutia Horizontálnej skupiny pre drogy pri Rade Európskej únie (ďalej iba HDG) sa v priebehu roku 2020 v Bruseli konali 3-krát. Ďalších 7 zasadnutí sa uskutočnilo už formou videokonferencií. Za NAKA PPZ sa rokovaní, či už formou konkrétnej účasti v Bruseli alebo počas videokonferencií zúčastňoval 1 národný expert.

K prioritným témam rokovaní HDG v roku 2020 patrili:

- návrh stanoviska EÚ k návrhu WHO o preradení kanabisu a jeho produktov zo IV. skupiny do II. skupiny zoznamu zakázaných látok Dohovoru OSN o psychotropných látkach z roku 1961,
- jednotná pozícia členských krajín EÚ pri hlasovaní týkajúcom sa zaraďovania látok na zoznamy zakázaných látok OSN na 63. zasadnutí CND,
- vyhodnotenie Stratégie EÚ boja proti drogám na roky 2013 - 2020 a Akčného plánu EÚ boja proti drogám na roky 2017 - 2020,
- príprava Stratégie EÚ boja proti drogám na roky 2021 - 2025.

V súvislosti s prípravou Stratégie EÚ boja proti drogám na roky 2021 - 2025 sa konali v druhej polovici roku 2020 viaceré diskusie. Členské štáty EÚ nesúhlasili s postupom EK, ktorá bez vedomia a súhlasu členských štátov pripravila novú Stratégiu EÚ boja proti drogám na roky 2021 - 2025 a dňa 24.07.2020 ju predložila na odsúhlasenie EP. Dôvodom nesúhlasu bol nielen samotný postup EK, ale aj smerovanie protidrogovej politiky navrhovanej v stratégii predkladanej EK. Po rokovaniach prostredníctvom videokonferencií členské štáty predložili dňa 18.12.2020 na rokovanie COREPER nový návrh Stratégie EÚ boja proti drogám na roky 2021 - 2025.

Národný expert národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru v roku 2019 v rámci aktivít týkajúcich sa HDG pripravil stanovisko SR k rokovaniu COREPER k Stratégii EÚ boja proti drogám na roky 2021 - 2025.

3.2 Výbor EK pre prekurzory drog

Skupina expertov pre drogové prekurzory pri Výbore EK pre drogové prekurzory vypracovala jednotné stanoviská EÚ na 63. zasadnutie CND k prekurzoru MAPA zneužívanému na výrobu metamfetamínu a amfetamínu.

V októbri 2020 bol prekurzor MAPA zaradený do zoznamu určených látok Dohovoru OSN proti obchodovaniu s omamnými a psychotropnými látkami z roku 1988.

3.3 Medzinárodná spolupráca s orgánmi presadzujúcich právo

Fenomén zneužívania omamných a psychotropných látok a prekurzorov zasahuje globálne všetky krajiny sveta, zložky presadzujúce právo spolupracujú navzájom nielen na národnej, ale aj na medzinárodnej úrovni navzájom ako aj prostredníctvom rôznych organizácií. Ich aktivity však v roku 2020 prebiehali predovšetkým prostredníctvom videokonferencií.

3.3.1 EUROPOL a INTERPOL

NAKA PPZ je okrem iných aj v oblasti páchania tzv. drogovej trestnej činnosti aktívnym účastníkom v dvoch projektoch EUROPOLu, tzv. EMPACToch (EMPACT kokaín, heroín a marihuana a EMPACT syntetické drogy a nové psychoaktívne látky). V rámci týchto EMPACT-ov je NAKA PPZ zapojená do 24 operačných aktivít týkajúcich sa problematiky výroby syntetických drog a nových psychoaktívnych látok, pašovania kokaínu, heroínu a marihuany, pestovania marihuany, odhaľovania organizovaných skupín západnej Afriky, Balkánu, likvidácie drogových laboratórií, predaja omamných a psychotropných látok prostredníctvom internetu a ďalších.

Aj napriek rôznym obmedzeniam v súvislosti s ochorením covid-19 prebiehala v roku 2020 najmä výmena informácií prostredníctvom kanálu SIENA. Policajti NAKA PPZ sa

zúčastnili v spolupráci so Slovinskom na operácii „Gold“. Od mája 2020 prebieha medzi členskými krajinami, EUROPOLom a SR aj úzka spolupráca v rámci akcie „Pontón“ (viď kap. 1.2).

V spolupráci s partnerskými službami Maďarska, Srbska, SRN, Bulharska a Holandska sa policajti NAKA PPZ podieľali pod záštitou EUROPOLu na operácii „Transporter“.

Spolupráca s INTERPOLom je zameraná primárne na výmenu informácií v konkrétnych prípadoch a v aktívnej účasti na medzinárodných mítingoch a konferenciách.

3.3.2 EUROJUST

V marci 2019 bolo začaté vyšetrovateľom NAKA PPZ trestné stíhanie vo veci pre zločin falšovania liekov a zdravotníckej pomôcky podľa § 170b ods. 1, ods. 3 písm. b) s poukazom na § 138 písm. b), písm. i) Trestného zákona a neoprávnené zaobchádzanie s látkami s anabolickým alebo iným hormonálnym účinkom podľa § 176 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), písm. i) Trestného zákona.

V júni 2019 bol založený spoločný česko-slovenský vyšetrovací tím s krycím názvom „Tovarys“. Aktivity spoločného vyšetrovacieho tímu sa premietli do realizácie prípadu „Medik“ na našom území, ako aj do ďalších koordinovaných operácií v Rumunsku a iných účastníckych krajinách.

3.3.3 Medzinárodná spolupráca

Aj napriek obmedzeniam v súvislosti s ochorením covid-19 prebiehala medzinárodná spolupráca na operatívnej úrovni. Okrem mnohých prípadov uvedených v predchádzajúcich kapitolách policajti NAKA PPZ sa v spolupráci s českou a poľskou partnerskou zložkou zamerali na odhaľovanie skupín páchateľov zaoberajúcich sa produkciou nových psychoaktívnych látok.

Medzinárodná spolupráca prebiehala na bilatelárnej úrovni medzi zástupcami SR a partnerskými zložkami ČR, Rakúska, SRN a inými krajinami.

Na základe takejto spolupráce policajtov NAKA PPZ a britskou NCA bola rozložená organizovaná skupina páchateľov, občanov Holandska a Belgicka, ktorá pašovala do Veľkej Británie omamné a psychotropné látky ukryté v elektrických generátoroch. Pri realizácii bolo zaistených 20kg kokaínu a 5kg heroínu.

3.4 Iné legislatívne aktivity

Dňa 6.4.2020 bolo Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky požiadané listom prezidenta PZ o zaradenie 11 nových psychoaktívnych látok na Zoznam zakázaných látok zákona č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch.

Policajti NAKA PPZ taktiež vypracovali stanovisko MV SR k vyradeniu látky kanabidiol (CBD) zo zoznamu zakázaných látok zákona č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch. Cieľom tejto aktivity je umožniť využitie liečebných charakteristík kanabidiolu pre pacientov trpiacich epilepsiou, onkologickým ochorením, chronickými bolesťami a pod.

3.4.1 Medzirezortný expertný koordinačný orgán

V súvislosti s činnosťou medzirezortného expertného koordinačného orgánu pre boj so zločinnosťou bola 27. septembra 2019 vydaná a schválená Metodika zásahu v prípade výskytu nebezpečných látok pre pracovnú skupinu protichemického zabezpečenia NAKA P PZ. Metodická pomôcka bola zverejnená na intranete MV SR.

Do Plánu výcviku PPZ na rok 2020 bola zaradená aj úloha týkajúca sa špeciálnej chemickej prípravy príslušníkov PZ, v rámci ktorej boli uskutočnené tri inštruktážno-metodické zamestnania. Členovia pracovnej skupiny protichemického zabezpečenia NAKA PPZ, príslušníci UOU PPZ a vybraných útvarov a HaZZ, inštruktori PPÚ OPP KR PZ, MZJ OHCP Sobrance, KEÚ PZ, KCHL CO Jasov a STU Bratislava sa zúčastnili zamestnaní zameraných na manipuláciu s toxickými, chemickými a rádioaktívnymi látkami, služobné zákroky v laboratóriách na výrobu omamných a psychotropných látok a prekurzorov.

V dôsledku covid-19 opatrení nebolo v roku 2020 realizované medzinárodné vojenské cvičenie „Toxic Valley“. Predmetom spoločného cvičenia príslušníkov PZ, HaZZ a vojakov armád NATO mal byť tak ako v roku 2019 nácvik zameraný na špecifické činnosti odberu vzoriek a následnú identifikáciu toxických chemických látok.

3. 5 Projekty

Organizačné zložky MV SR, vrátane útvarov PPZ, sa zúčastňujú na príprave a plnení úloh vyplývajúcich z rôznych projektov na národnej aj na medzinárodnej úrovni. Projekty sú

cielené do rôznych oblastí boja proti drogám, najmä do represívnej a preventívnej oblasti. V roku 2020prebiehala realizácia projektov iba na národnej úrovni, prípadne s využitím informačných a komunikačných technológií.

3.5.1 Projekt System

V septembri 2018 bol otvorený projekt System financovaný z prostriedkov Európskej únie v rámci programu Horizon 2020. Ide o vedecký a inovačný program zameraný na monitorovanie environmentálneho prostredia so zameraním na látky využívané pri výrobe omamných a psychotropných látok, výbušnín, prekurzorov a pre-prekurzorov drog a výbušnín.

Nakoľko je celý projekt vedený v režime utajenia stanoveného Európskou úniou, nie je možné túto aktivitu NAKA PPZ ďalej konkretizovať.

3.5.2 Projekt CO3DIL

Vo februári 2019 bol otvorený projekt CO3DIL financovaný z prostriedkov EÚ. Zameraný je na medzinárodnú spoluprácu pri odhaľovaní a likvidácii nelegálnych laboratórií na výrobu omamných a psychotropných látok, predovšetkým metamfetamínu.

Vzhľadom na globálnu situáciu a opatrenia prijaté v súvislosti s ochorením covid-19 boli v roku 2020 zrušené všetky plánované stretnutia, konferencie a podobné aktivity. Vzhľadom na tieto skutočnosti hlavný organizátor, ČR, požiadal EK komisiu o predĺženie termínu realizácie. EK žiadosti vyhovela a predbežne je plánované ukončenie projektu v októbri 2021.

Zástupca SR sa v rámci aktivít podieľal na spracovaní podkladov a korekcie metodického materiálu pre príslušníkov PZ „Nelegálne laboratória na výrobu metamfetamínu“.

3.5.3 Projekt „Zavedenie nástrojov a metód pre boj proti drogovej a farmaceutickej kriminalite“

Projekt bol otvorený v marci 2017 a prebieha na národnej úrovni. Financovaný je z finančných zdrojov EK pre oblasť Fondu pre vnútornú bezpečnosť. Primárne je projekt

orientovaný na zvýšenie efektivity odhaľovania drogovej a farmaceutickej trestnej činnosti zavedením štandardných nástrojov, nových metód a overených postupov.

V priebehu roku 2020 boli z poskytnutých finančných prostriedkov zakúpené Ramanove spektrometre pre využitie policajtmi NAKA PPZ a KUFS ako aj prenosné dekontaminačné zariadenie na účely dekontaminácie zaistených dôkazov a vybavenia zasahujúcich skupín. Taktiež bolo vyhlásené verejné obstarávanie na nákup špeciálneho automobilu určeného na prepravu zaistených chemických materiálov a laboratórií.

3.6 Operatívna ochrana medzinárodných letísk

Aj v roku 2020, napriek opatreniam a obmedzeniam týkajúcim sa medzinárodnej leteckej prevádzky, boli priebežne vykonávané rizikové analýzy záznamov o cestujúcich leteckých spoločností operujúcich na území Slovenskej republiky pravidelnými leteckými linkami ako aj tzv. „privat jets“, t.j. používateľov malých súkromných lietadiel v zmysle čl. 16 tzv. Chicagského dohovoru o medzinárodnom civilnom letectve so zreteľom na národnú legislatívu a legislatívu EÚ (najmä v oblasti ochrany osobných údajov, tzv. GDPR).

Výkon služobných činností bol prioritne zameraný najmä na oblasť tzv. CARGO. V roku 2020 bolo analyzovaných a kontrolovaných viac ako 120000 zásielok. Vzhľadom na nárast záujmu konzumentov ako aj páchateľov drogovej trestnej činnosti o import rôznych druhov omamných a psychotropných látok objednaných zo zahraničia prostredníctvom informačných a komunikačných technológií prebiehala úzka spolupráca s KÚFS a CÚ ako aj kuriérskymi spoločnosťami DHL a TNT.

Na národnej úrovni bol už v roku 2017 príslušný útvar NAKA PPZ akreditovaným gestorom pre základný doplňujúci kurz „Využívanie údajov zo záznamov o cestujúcich na operatívne účely, odhaľovanie a vyšetrovanie závažnej trestnej činnosti“. V roku 2020 však nebolo možné tieto vzdelávacie aktivity realizovať.

3.7 Preventívne aktivity

Počas roku 2020 príslušníci NAKA PPZ uskutočnili 5 preventívnych aktivít zameraných na zníženie dopytu po omamných a psychotropných látkach na 1. a 2. stupni

základných škôl. Ďalšie plánované preventívne aktivity však boli v dôsledku prijatých opatrení a zatvorenia základných a stredných škôl zrušené.

3.8 Iné

Aktivity zložiek PPZ ako aj verejnej správy okrem represívnych, preventívnych, koordinačných a monitorovacích aktivít zahŕňajú aj ďalšie činnosti potrebné pre efektívne napĺňanie a vytyčovanie strategických cieľov a plnenie úloh boja proti drogám.

3.8.1 Odborné vyjadrenia

V roku 2020 bolo spracovaných 335 odborných vyjadrení k stanoveniu hodnoty zaistených omamných a psychotropných látok, liekov a prekurzorov a tiež anabolických látok potrebných pre trestné konanie vyžadovaných podľa § 141 zákona č. 301/2005 Z. z. - Trestný poriadok.

3.8.2 Dotazníky a iné štatistické údaje

V priebehu roku 2020 boli medzinárodným organizáciám, napríklad Úradu OSN pre drogy a organizovanú kriminalitu, Europolu, EMCDDA ako aj národným orgánom zaoberajúcim sa protidrogovou politikou poskytnuté rôzne štatistické údaje týkajúce sa represívnych a preventívnych aktivít, omamných a psychotropných látok a prekurzov a pod. Spracované boli nielen rôzne dotazníky, napr. Výročný dotazník o drogách (ARQ) pre Úrad OSN pre drogy a organizovanú kriminalitu, ale aj podklady pre EUROPOL a EMCDDA týkajúce sa vplyvu a dopadov ochorenia covid-19 na oblasť omamných a psychotropných látok prekurzorov a pre-prekurzorov ako aj konzumentov a páchateľov drogovej trestnej činnosti.

ZÁVER

Ľudstvo počas celej svojej existencie hľadalo spôsob ako liečiť rôzne choroby, ale aj ako pozmeniť stav svojho vedomia, stimulovať alebo utlmiť energiu, vidieť udalosti a problémy pozitívnejšie. Rok 2020 v súvislosti s ochorením covid-19 priniesol vážne výzvy pre všetky krajiny, vrátane SR. Ovplyvnil nielen sociálne, ekonomické a iné podmienky života každého jednotlivca a spoločnosti, ale aj nezákonné aktivity spojené s omamnými a psychotropnými látkami a prekurzormi.

Na základe informácií uvedených v tejto správe je možné predpokladať, že v roku 2021 bude pokračovať:

- nárast počtu konzumentov a drogovo závislých osôb,
- zvyšovanie konzumácie marihuany a teda aj jej produkcie, vrátane pestovania pre vlastnú alebo komunitnú spotrebu, dovozu a distribúcie,
- zvyšovanie konzumácie metamfetamínu, jeho produkcie, vrátane produkcie v malých objemoch pre osobnú alebo komunitnú potrebu, dovozu, distribúcie ako aj záujmu o prekurzory potrebné k jeho výrobe,
- rast konzumácie nových psychoaktívnych látok spojené s ich zaobstarávaním prostredníctvom informačných a komunikačných technológií,
- posilňovanie nezákonných aktivít v oblasti farmakologickej kriminality, napr.: predaj falošných liekov, doplnkov výživy a pod.,
- nárast záujmu o látky s anabolickým a iným hormonálnym účinkom,
- pokles záujmu o klasický heroín spojený so zvyšovaním záujmu o syntetické opiáty a opiody obsiahnuté v liekoch, napr. fentanyl,
- zneužívanie informačných a komunikačných technológií pri obchodovaní s omamnými a psychotropnými látkami,
- zneužívanie kuriérskych a poštových služieb pri distribúcii omamných a psychotropných látok a prekurzorov,
- zapájanie osôb pracujúcich v zahraničí, tzv. „pendlerov“, vodičov nákladnej dopravy do dovozu omamných a psychotropných látok na územie SR,
- zneužívanie opatrení v rámci ochorenia covid-19 zo strany páchateľov, za účelom utajenia identity a páchanej trestnej činnosti,
- zapájanie skupín páchateľov pochádzajúcich z Balkánskeho polostrova do nezákonného obchodovania s marihuanou a kokaínom v Slovenskej republike,

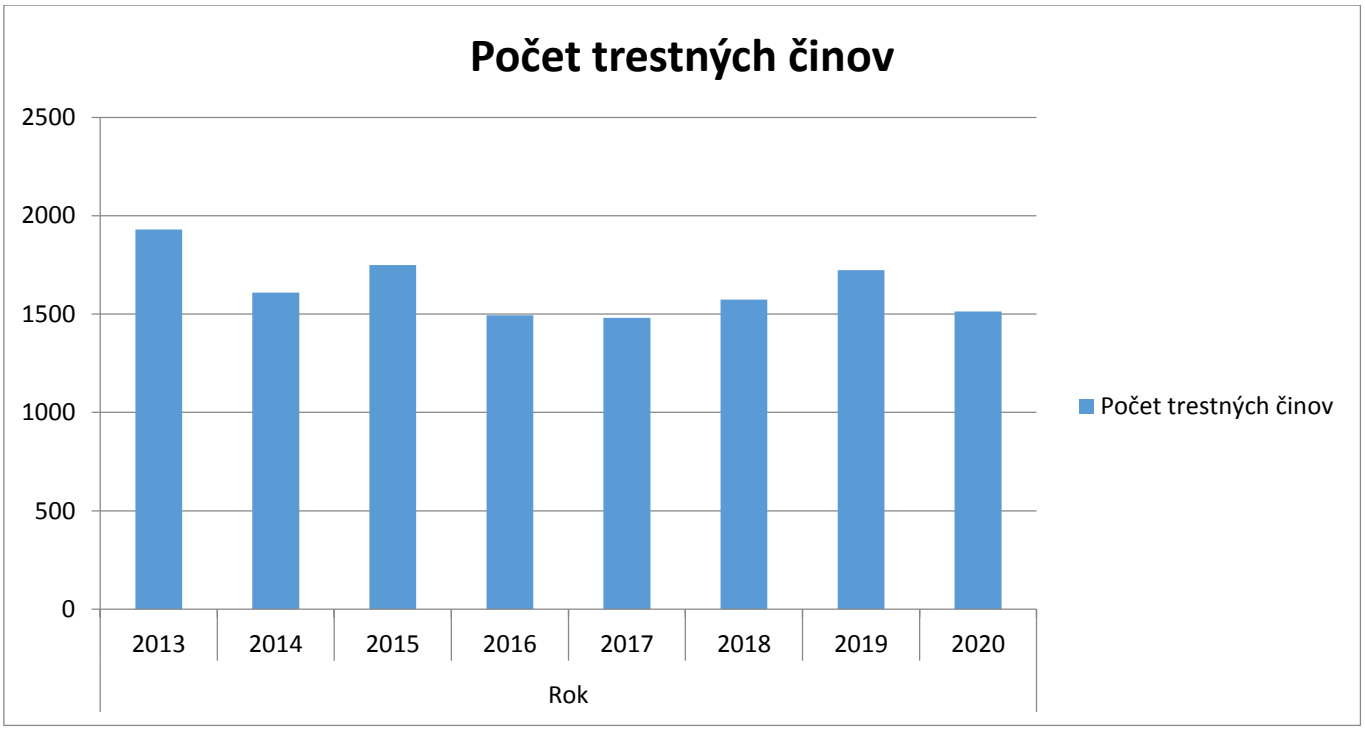
- zvyšovanie záujmu sociálne slabých skupín najmä na východe Slovenska o solvenciá, nakoľko sú cenovo dostupné,
- presadzovanie organizovaných skupín, ktorých členovia pôsobia v rôznych krajinách a zaoberajú sa nezákonným obchodovaním s omamnými a psychotropnými látkami a prekurzormi,
- obmena organizovaných skupín zaoberajúcich sa drogami.

P R Í L O H Y

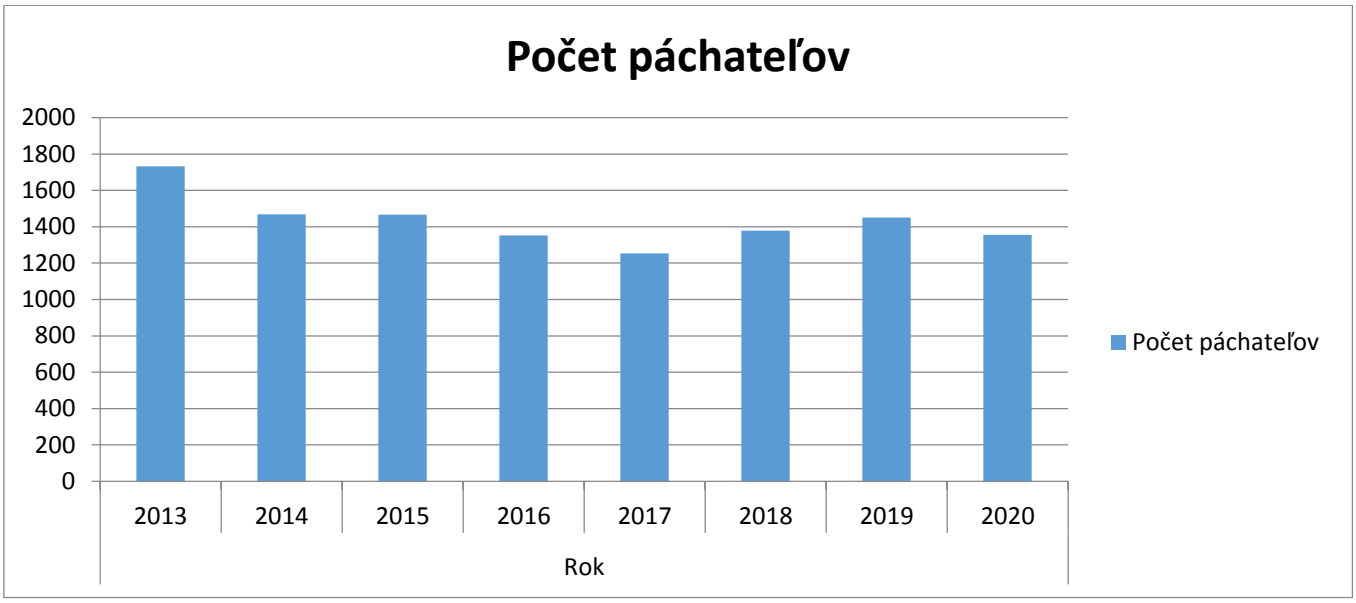
Tab. č.1: Počet drogových trestných činov a páchateľov odhalených príslušníkmi PZ v rokoch 2013- 2020

		Rok							
		2013	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Trestné činy	**Počet trestných činov**	**1930**	**1609**	**1750**	**1493**	**1480**	**1573**	**1723**	**1513**
	Počet objasnených trestných činov	1417	1222	1270	1156	1105	1161	1252	1071
	Objasnenosť v %	73,42	75,95	72,57	77,43	74,66	73,81	72,66	70,79
Páchatelia spolu	**Počet páchateľov**	**1733**	**1468**	**1467**	**1352**	**1253**	**1378**	**1451**	**1355**
	Mladiství	127	99	98	80	80	88	71	51
	Maloletí	4	0	0	0	3	1	1	0

Graf č.1:Počet drogových trestných činov a páchateľov odhalených príslušníkmi PZ v rokoch 2013 – 2020

Graf č.2: Počet páchateľov drogovej trestnej činnosti zadržaných príslušníkmi PZ v rokoch 2013-2020

Tab. č.2: Záchyty omamných a psychotropných látok za rok 2018-2020

ROK		2018		2019		2020	
Omamná a psychotropná látka	**Jednotka**	**Počet záchytov**	**Zaistené množstvo**	**Počet záchytov**	**Zaistené množstvo**	**Počet záchytov**	**Zaistené množstvo**
Hašiš	kg	22	0,259	27	0,485	16	0,0337
Marihuana	kg	1016	52,509	1075	131,361	909	51,101
Rastliny konope	ks	28	904	41	1611	29	633
Heroín	kg	62	1,003	50	1,517	42	0,308
Kokaín	kg	32	1,245	51	0,348	33	0,616
Amfetamín	kg	5	0,006	10	0,042	4	0,02
Metamfetamín (pervitín)	kg	648	4,444	752	8,836	745	1518,114
Tabletky extázy - MDMA	tableta	72	6041	65	1301	52	2898
prášok MDMA	kg	18	0,144	35	0,25	17	0,049
LSD	dávka	7	138	5	16	3	6
Iné		119		165		109	
	Spolu:	**2029**		**2276**		**1959**	

Tabuľka č.3: Počet záchytov nových psychoaktívnych látok za rok 2020

Látka	Jednotka	Počet záchytov	Množstvo
1cP-LSD	trip	2	36
1cP-LSD	trip	2	14
2C-B-fly	tbl	1	2
3-fluoroamfetamín	g	1	0,43
3-MeO-PCP	g	1	1,772
3-HO-PCE	g	1	0,483
3-MeO-PCE	g	1	0,5
3-MMC	g	2	3,54
4-CMC	g	2	26,238
4F-3M-α-PVP	g	1	3,05
4F-MDMB-BICA (prášok)	g	1	0,611
5F-MDMB-PICA (rastlina)	g	1	2,274
5-MeO-N,N-DMT	g	3	0,437
alprazolam	tbl	6	30
eutylone	g	1	4,12
bromazepam	tbl	1	4
buprenorfín	tbl	3	18
buprenorfín (prášok)	g	2	0,318
buprenorfín (roztok)	ml	1	0,5
CBD	ml	2	47
deschloroketamine	g	1	0,93
diazepam	tbl	3	103
diazepam (roztok)	ml	1	9
diclazepam	tbl	1	10
diphenidine	g	1	1,075
DMT	g	1	0,96
DMT (roztok)	ml	1	2,5
ephenidine	g	1	2,022
escitalopram	tbl	1	4
etizolam	tbl	1	2
etizolam (prášok)	g	1	1,749
fentanyl (náplasť)	ks	2	9
fentanyl (roztok)	ml	3	0,98
fentanyl (film)	ks	1	112
2F-deschloroketamine	g	1	1,204
isopropylphenidate	g	1	0,822
klonazepam	tbl	3	55
konopné koláče	g	1	53,63
konopný roztok	g	2	4,064
MDMB-4en-PINACA (rastlina)	g	2	1,794
MDMB-4en-PINACA (prášok)	g	4	12,039
MDPEP	g	1	0,33
mefedrón	g	1	10,72
metamfetamín (roztok)	ml	13	603

morfín	tbl	1	6
MXPr	g	1	2,068
N-etylhexedrón	g	4	3,199
N-etylhexedrón + 3-FPM	g	1	7,017
deschloro-N-ethylketamine	g	1	0,471
psilocín (huby Psilocybe)	g	14	222,171
zolpidem (prášok)	g	1	0,271
zolpidem	tbl	2	46
α-D2PV	g	1	6,189
	Spolu:	**109**	

Tab. č.4: Záchyty nových psychoaktívnych látok za rok 2019

Nová psychoaktívna látka	Jednotka	Počet záchytov	Zaistené množstvo
2C-I	trip	1	6
3-CMC	g	4	148,201
3-CMC + 3-CEC	g	1	0,762
3-MeO-PCP	g	1	1,085
3-MMC	g	1	3,309
4-CMC (prášok)	g	6	915,42
4-CMC (roztok)	g	1	0,734
4-CMC + 3-CEC	g	1	4,288
4-CMC + 4-CEC	g	1	0,251
CMC + CEC	g	2	29,425
4F-MDMB-BINACA (prášok)	g	2	1,789
4F-MDMB-BINACA (rastlina)	g	4	64,322
5C-AKB-48 (prášok)	g	1	0,743
5F-ADB (prášok)	g	1	0,179
5F-ADB (rastlina)	g	6	82,22
5F-ADB + AMB-FUBINACA (rastlina)	g	2	1,157
5F-ADB+5F-MDMB-PICA (rastlina)	g	2	1,11
5F-Cumyl-PeGaClone (rastlina)	g	1	9,889
5F-Cumyl-PeGaClone (roztok)	ml	1	100
5F-MDMB-PICA (prášok)	g	2	24,087
5F-MDMB-PICA (rastlina)	g	13	46,616
5F-MDMB-PICA + 4F-MDMB-BINACA (rastlina)	g	2	106,009
5F-MDMB-PICA + 5F-MDMB-PINACA (rastlina)	g	1	0,254
5F-MDMB-PICA + MDMB-4en-PINACA (rastlina)	g	2	0,27
ADB-CHMINACA (rastlina)	g	1	6,025
ALD-52	trip	1	10
AMB-FUBINACA (rastlina)	g	1	0,14
alprazolam	tbl	12	297
durman (semená)	g	1	2,225
bromazepam	tbl	2	23
buprenorfín	tbl	3	4
buprenorfín (náplasť)	ks	1	4
butyhexedrón	g	1	0,01
citalopram, olanzapín	g	1	0,125
Cumyl-CH-MeGaClone (rastlina)	g	3	182,676
diazepam	tbl	3	6
diazepam (roztok)	ml	2	3
dihydrokodeín	tbl	1	63
DMT	tbl	1	1
EMC (roztok)	ml	1	60
escitalopram	tbl	1	6
fenibut	tbl	1	2,909
fentanyl (náplasť)	ks	10	146

fentanyl (roztok)	ml	2	1,6
GBL (roztok)	ml	1	7
heroín (roztok)	ml	2	0,9
katín	g	1	3,593
klonazepam	tbl	2	3
kodeín	tbl	1	571
konopný olej	g	3	10,427
konopná masť	g	1	1032,2
LSD + 1P-LSD	trip	1	5
maková slama	g	1	6,245
metamfetamín (roztok)	ml	19	1100
MMB–FUBINACA (prášok)	g	1	0,557
morfín	tbl	1	8
morfín (roztok)	ml	1	3
N-etylheptedrón	g	4	5,398
N-etylnorpentedrón	g	1	117,808
psilocín (huby Psilocybe)	g	10	429,422
tramadol	ml	1	6
zolpidem (prášok)	g	2	0,671
zolpidem	tbl	3	94
bk-MPA	g	1	0,08
	Spolu:	165	

Tab. č.5: Záchyty nových psychoaktívnych látok za rok 2018

Nová psychoaktívna látka	Jednotka	2018	
		Počet záchytov	Zaistené množstvo
2C-B	tbl	2	4,5
3-FEA	g	1	1,023
3-FMA + 3-FPM + FEA	g	1	0,743
3-FPM	g	1	0,438
3-MeO-PCP	g	1	2,957
4-CMC	g	1	0,78
4-chloro-α-PVP	g	1	0,02
4-metylpentedrón	g	1	0,15
5F-ADB (prášok)	g	2	0,264
5F-ADB (rastlina)	g	20	395,1
5F-AKB57 (prášok)	g	1	3,149
5F-MDMB-PICA (rastlina)	g	2	2,044
ADB-FUBINACA + 5F-ADB (rastlina)	g	1	0,33
AMB-FUBINACA (prášok)	g	1	9,512
AMB-FUBINACA + 5F-ADB (rastlina)	g	5	30,833
α-PVP (rastlina)	g	1	0,55
α-PVP (prášok)	g	1	0,259
alprazolam	tbl	4	104
bromazepam	tbl	1	2
buprenorfín	tbl	3	31
CUMYL-PEGACLONE (rastlina)	g	1	0,327
dextrometorfán	g	3	102,459
diazepam	tbl	3	16
dihydrokodeín	tbl	1	59
DOI	trip	1	1
etizolam	g	1	0,116
fentanyl (náplasť)	ks	10	44
GBL (roztok)	ml	1	50
heroín (roztok)	ml	6	5,56
ketamín	g	1	2,538
ketamín (roztok)	ml	1	1500
klonazepam	tbl	1	4
klonazolam	g	1	0,423
konopný olej	g	1	3
konopná masť	g	2	159,79
konopný extrakt	g	1	4,67
metamfetamín (roztok)	ml	20	17,74
MDPHP	g	1	0,313
MDMB-FUBICA (rastlina)	g	1	6,96

N-etylhexedrón (prášok)	g	1	0,203
N-etylnorpentedrón (prášok)	g	1	2,292
psilocín (huby Psilocybe)	g	4	8,475
skopolamín	g	1	1,511
tramadol	tbl	1	13
zolpidem	tbl	3	21
Spolu:		119	

Tab. č. 6: Koncentrácia účinnej látky v omamných a psychotropných látkach - rok 2020

Koncentrácia účinnej látky (maloobchodný predaj)	Počet vzoriek	2020		
		Minimum	Maximum	Aritmetický priemer
Hašiš (% THC)	19	0,1	32,5	13,6
Konope (% THC)	1520	0,1	46,4	10,3
Heroín (%)	144	7,1	47,1	16,1
Kokaín (%)	34	15,9	85,9	51,2
Amfetamín (%)	7	2	22,9	13,4
Metamfetamín (%)	1179	0,1	80,3	55,8
Extáza (mg MDMA v tableta/jednotka)	2898	34	282	145

Tab. č. 7: Koncentrácia účinnej látky v omamných a psychotropných látkach - rok 2019

Koncentrácia účinnej látky	2019			
	Počet vzoriek	Minimum	Maximum	Aritmetický priemer
Hašiš (% THC)	33	0,3	42,3	16,2
Kanabis(% THC) (10)	1379	0,01	42,2	10,8
Heroín (%)	144	3	24,3	9,6
Kokaín (%)	53	12	87,5	52,6
Amfetamín (%)	10	6	74,3	35,7
Metamfetamín (%)	888	0,1	80,4	56,4
Extáza (mg MDMA v tableta/jednotka)	1329	19,17	223,45	141,54

Tabuľka č. 8: Ceny omamných a psychotropných látok na čiernom trhu na území Slovenskej republiky rok 2020

Druh OPL	Jednotková cena v EUR*								SR	Poznámky
	odbor	odbor Západ			odbor Stred		odbor Východ			
	Bratislava	Trnava	Trenčín	Nitra	Banská Bystrica	Žilina	Košice	Prešov		
Konope	5-15	10-15	10	10	5-15	5-10	7-11	5-10	5-15	za 1 gram
Hašiš	10-20	15-30	10	10-15	n/a	n/a	8-12	10-15	10-30	za 1 gram
Pervitín	30-70	30-60	60-100	50-80	50-100	50-90	50-100	50-120	30-120	za 1 gram
Heroín	20-45	30-55	30-60	50-55	40-100	40-100	40-50	50-70	20-100	za 1 gram
Kokaín	50-100	90-100	80-100	100-120	80-100	80-130	100-120	80-150	50-150	za 1 gram
Amfetamín	30-40	40-55	40-55	45	a/n	a/n	30	a/n	30-55	za 1 gram
MDMA - Extáza	3-10	12	10	10	8-10	5-11	5-10	5-15	3-15	za 1 ks - tableta
LSD	10	10	10	13-15	a/n	a/n	8-10	5-15	5-15	za trip
Ketamín	a/n	180-250	a/n	120	a/n	a/n	a/n	a/n	120-250	1 balenie+ obsah
subotex/suboxon	a/n	a/n	a/n	20	5-15	a/n	5	a/n	5-15	1 ks tabletka + obsah účinnej látky
fentanyl -náplaste	45-50	35-40	60	40-60	a/n	a/n	a/n	a/n	35-60	za 1 ks 100 µg/h
	a/n	30	45	30	a/n	a/n	a/n	a/n	30-45	za 1 ks 50 µg/h
	a/n	20	35	20	a/n	a/n	a/n	a/n	20-35	za 1 ks 25 µg/h
	a/n	10	10	10	a/n	a/n	a/n	a/n	10	za 1 ks ústrižku 1cm²
iné*	a/n	a/n	a/n	10	1-2	2-5	2,50	a/n	1-10	1 gram HERBA